

1607/6248.

The Theological College,
BALA.

FROM THE LIBRARY OF
THE LATE PRINCIPAL,
THE

Rev. T. Charles Edwards, D.D.

MAY, 1850.

1607/6248.

The Theological College,
BALA.

FROM THE LIBRARY OF
THE LATE PRINCIPAL,
THE

Rev. T. Charles Edwards, D.D.

MAY 1850.

Y

GARREG WEN

NEU

Draethawd bychan,
ymherthynas i

SICCRWYDD.

Ymha uni yr amlugir, 1. Fod siccrwydd yn gyrhaeddadwy yn y bywyd hwn. 2. siccrwydd o ha beth sydd gyrhaeddadwy. 3. yr angenrheidrwydd i ymofyn am dano, a'r budd o'i gael. 4. pa fodd i'w gael?

Gan TIMOTHY THOMAS.

Heb. 10. 22. Nesawn (at DEUW) a chalon gywyr, mewn llawn hyder ffydd: &c. 1 Jo. 3. 9. — Ac y siccrhawn ein calonau ger ei fron ef Phil. 3. 10. Os mewn un modd y gallwn gyhaedd idd adgyfodiad y Meirw. 2 Tim. 3. 16. 17. Yr holl 'sgrythur, sydd wedi ei rhoddi gan 'sbrydolïaeth Duw; ac sydd fyddiol i athrawiaethu — i hyfforddi, — fel y byddo Dyn DEUW yn berffasth, &c. Dad. 2. 17. — Ac a ioddafyddo Garreg Wen.

Y RHAG-YMADRODD, at y Darllenydd mewn dwy ran.

Rhan 1. Yr oedd fôn mawr, ymmysc proffes-
wyr crefydd (o amryw enwau) ymherthynas i
sierwedd-fydd; o amgylch (w'i 'n dybiaid)
tair, a phedair blynedd, ar ddêg i 'pawr: a rhai
yn ei derchafu 'n fawr, ac eraill yn ei gwrth-
wynebu 'n fawr: yr hyn a'm cymhellodd innau;
fysyrio, 'chydig ar y peth, yn ôl y deall, a'r
profiad, a roddwyd imi ac wrth ystyriaid, mi
farnais fod rhai yn cilio i'r tu dehau, ac eraill i'r
tu allwy allan o'r ffordd (er bod rhai, trwy räs,
yn cerdded yn y ffordd) union. Un blaid yn
debig i ddyn a syaffai yn dywedyd, nad yw
plentyn bach yn ddyn, am nad yw yn wr eryf:
a'r llall, yn debig i ddyn a ddywedai, nad oes
achos i ymofyn am grylder gwyr, (er bod yr
ysgrythur yn d'wedyd *ymbrogluch*) os cair bod
yn ddynion, bod hynny 'n ddigon, er gwanned,
ac eiddiled y byddant; ie, yn wir, heb wybod yn
jawn, a oes bywyd ynthynt? ai nid oes? A than
yr ystyriaeth o'r pethau hyn, mi 'sgrifennais
ryw bethau (y pryd hynny) yn llêd helaeth,
mewn ffordd o Bregeth; oddi ar 2 Pet. 1. 10.
heb amcanu dim, ond fy mudd neu llduol y hun.
Ond wedi i rai gwyr da, dmunol, ei gwled,
mynent imi a'r *Argraph-waige* ond

Rhag-ymadrodd.

nid oedd gennyf sawr fwriad v pryd hynny i
 wneuthur felly. Eithr wedi imi ddarllain y pe-
 thau da rhagorol, sydd ('nawr) yn y rhan
 flaenorol o'r llyr hwn; mi edrychais, pa beth
 oeddwn innau, wedi ei 'sgryfennu, a'r y Test n.
 Ac wedi gweled (hyd ac yr wyf 'n deall) nad
 oeddwn wedi 'sgryfennu, ond gwirionedd (bu-
 ddiol) mi antyriais i bigo allan, v pethau ac wyf
 yn olgu, fod yn perthyn yn gymmwys, i'r hyn
 ac y driniwyd yn y rhan dd'wededig o'r llyfr: ae
 fellv eu cyffvlltu wrtho. Mi adewais yn ôl, o am-
 gylch y trydydd o honi; yr hyn oedd yn cyn-
 nwys, agoriad y geiriau, ac amryw rannau'r
 Testyn, gydag amryw Athrawjaethau; ond yf
 helaethrwydd mwyaf oedd, ynghylch Galwed-
 gaeth, ac Etholedigaeth. Mi adewais v pethau
 hynny yn ôl, nid am fy mod yn eu gweled, yn
 afiachus, nag yn antydddiol: ond, 1. Am eu bod
 wedi ymhelaethu arnynt yn y rhan dd'wededig:
 2. Er mwyn bod yn fyr, a chael yn gryno y pe-
 thau mwyaf perthynol i'r hyn a dd'wedwyd o'r
 blaen. Yr wyf yn golygu fod rhyw bethau (er
 hynny) ag a 'sgrifennai i, yn cwrdd, a'r pethau
 ag a 'sgrifennodd parchedig Awdwr y rhan gyn-
 taf (ni wn i, na'r cyfieithydd pwy oedd, na than
 ba Enw'r oedd;) etto, dewisais beidio a'u ga-
 dail heibio, gan na bydd hynny niwed i'r darlle-
 nudd; Eithr yn hytrach. mae'n dangos ein bod
 ni'n dau, wedi'n barfogi a'r un meddwl. Mi
 ymhelaethais ryw 'chydig, ar rai pethau; dan yr

Y Rhag-ymadrodd.

ystyriaeth, or olwg fydd ar Grefydd, yn y dydd
jau [drwg] diweddaſ hyn.

Rhan 2. Er fy mod yn barnu fod yr ychydig
ymadrodd, a gynhwysir a'r y dalenau canlynol,
yn rhan o wir *Athrawjaeth yr Eſengil*; etto
nid wyf yn meddwl y caiff dderbyniad gyd â
phawb; oblegid pan yr oedd ein *Harglwydd*
maur ei hun (sef JESU GRIST) yn pregethu,
am rym a bywyd crefydd; llawer (ie, a'i ddyf-
gyblion mewn enw) a dd'wedasant, *Caled yw'r*
ymadrodd, pwy a ddychon wrando arno. Jo. 6.
60. A phan oedd Paul yr Apostol yn prege-
thu, dywedir *Mai rhai a gredasant a rhai ni*
chredasant. Ond y mae dau fath o bobl, yn neu-
lltuol, ac nad' wyf yn disgwyl iddo gael der-
byniad ganddynt; hyd oni chaffont eu cyfnewid
o'u cyflwr presennol. Y fath gyntaf, yw'r dyni-
on hynny, ac nad oes ganddynt hyfrydwch
mewn dim, ond pechod: y cyfryw rai fydd yn
aml yn y byd; ie, ac fydd a'u holl hyfrydwch
(hyd nòd mewn pethau cyfraithlon ynddynt eu
hunain) yn unig mewn ffordd bechadurus.

Nid wyf yn meddwl bod y cyfryw, yn eu gwe-
led hi yn *amser* cyfaddas, i ystyriaid, ac i ymo-
tyn am y pethau hyn. Yr ail fath yw'r bobl
hynny, ag fydd yn grefyddol yn UNIG mewn
gair ac ymofynniad; y rhai fydd yn gofalu mwy,
am gael eu cyfrif yn dduwiol gan ddynion, nag
am fod yn wir dduwiol ger bron DUW: y rhai
fydd ganddynt rith Duwioldeb, eithr wedi gwa-

Y Rhag-ymadrodd.

Du ei grym hi; y mae amryw o'r rhain hefyd yn y byd, ie, rhai nad oes ganddynt addim hy frydwch i (gymmaint a) chwellu, am rym crefydd, nag am y pethau ac sy'n perthyn, yn agos, at hynny: ac etto, ni fynant lai na chael eu cyfrif yn Ddewiol, (o bosibl) ys amryw flynnyddau. Nid yw'r rhain chwisth yn eu gweld hi yn amser cyfaddas, &c. Ond yr wyf yn gobeithio y bydd yn dderbyniol gan y Saint, y rhai yr wyf yn gobaithio (yn ôl y cyngor) am dd'welyd wrth fodd eu calon (ond yn unig fel Saint, a rhai wedi eu cyd-farfio, a meddwl dadguddiedig DUW yn ei air) ac mi ddymynwn na byddwn i, un amser, yn offeryn, i dramcwyddo un o'r rhai lleiaf o honynt: ac hefyd yr wyf yn gobaithio, na thramcwyddant wrth yr Athrawiaeth hon; gan mai Athrawiaeth yr E-fengil yw, a'u bod er budd iw Hentidiau gwerthfawr hwynt, &c. Ac hefyd, maen't hwy yn barod OLL, i dd'wedyd, *Dâ yw gair yr AR-GLWYDD. — ARGLWYDD, beth a fynni DI, i mi wneuthur, — Yn y fan, nid ymgyngharais a chi a gwaed.*

Dymynaf, na roddo neb farn arno; nes yn gyntaf, edrych drosto, i gîd; gan fod yn bosibl y gellir, wrth ddarllain rhyw rannau wrthynt eu hynain, o hono, gamsyniaid fy meddwl i, ac felly gwneuthur cam a mi; ac hefyd, i'r darlennydd, golli'r budd a amcanwyd, ac a ddymynir iddo. Ni chwanegaf, ond d'wedyd, ei fod

wedi

Bartholomaeus Jones M.D. 1794

Wm. Jones

Rhag-ymadrodd.

Wedi ei falfaiu a'r yr ysgrythurau, mor belled
ac yr wyfi yn eu deall. Ac os camsynia's mewn
un rhan, neu un cymhwysiad; ni chamsynia's
o'm bôdd, nag o eisiau ystyriaid. Mae hefyd
yn cytuno a'r pwngc am siccerwydd sydd mewn
Llyfyr bychan, a elwyr Cyfres-y ffydd; ac a'r
pwngc sydd ynghatecism y Gymmanfa, yng-
hych y Doniau sydd yn canlyn Cyfiawnhad,
Mabwliad; a Sancteiddiad; ac hefyd, ag agor-
iad Mr. Vincent arno ef. Os rhoddiff DUW
ei fendig, nid wyf yn ammeu ei fuddjoldeb, er
gwaelod yr offeryn.

T. T.

Y GARREG WEN.

UAG AT Iefaru wrthych,
yr hwn ag wyf yn ddymu-
no i fod, (ac yn obeithio
a fydd) yn fyddiol i'ch
Eneidiau ymherthynas i
Siccrwydd-fydd: mi gaf
gynhig ger eich bronau y
drefen ganlynol:

I. Mi gaf gynhyg ger eich bronau rai rhesymau
i brofi fod siccrwydd yn gyrrhaeddadwy yn y by-
wyd hwn.

II. Mi gaf oflod allan siccrwydd am beth, fydd
gyrrhaeddadwy.

III. Yr wyf yn amcanu dangos i chwi yr angen-
rheidrwydd, i'mofyn am dano, a'r budd fydd o'i
gael.

IV. Mi gaf gynnig, ychydig o gyfrwyddiadau,
tu ag at fod yn feddiannol o hono.

V. Mi gaf ddiweddu trwy rai cymmwysfadau def-
nyddiol. ond yn

I. Mi gynnigaf rai Rhesymau i brofi fod sic-
crwydd yn gyrrhaeddadwy &c.

1. Mae gwaith DUW yn gorchymmyn i ni i
ymofyn am dano yn profi ei fod i'w gael. oblegid
nid 'wyfi 'n cofio fod Duw 'n gorchymmyn neu
'n cynghori Dynion i ymosyn am un peth, ac
nad yw ei i'w gael, ac oni bai fod siccrwydd i'w
gael, ni buafai Duw yn gorchymmyn i'r Eglwys
i ymosyn am dano; nid rhaid imi fyned ymhell-
ach

(80) 1091 1024 117 1

ach na'r Testyn i brofi gwirionedd y Rheffwm
 hyn. Yr hwn sydd yn dwedyd gwneth rich gal-
 wedigaeth ei ch etholedigaeth yn sicr: a gwybydd-
 ed pawb hyn, fod pwy benna'g, sydd yn gwadu
 siccrwydd (hyd y mae yrtho ef) yn gwneuthur
 gorchymyn. Duw yn ddîr y m. F'alleu y dwedai
 rhyw un mae Duw yn gorchymyn i ni wneuthur
 calon newydd a ydyw hyny 'n profi fod gallu gan
 Ddîr natyriol i wneuthur ei hên galon, yn ga-
 lon newydd? nag yw, ond etto mae 'n profi fod
 calon newydd i gael, & mae dyled dyn, yw, arfer
 y moddion (sef gwrandor gair &c) trwy ba rai,
 y mae Duw yn gweithio ffydd ac yn rhoddi calon
 newydd, felly, mae gwaith Duw 'n gorchymm-
 yn ini wneuthur ein galwedigaeth &c. yn sicr yn
 dangos bod sicrwydd i gael, ac mae dyledswydd
 dynion yw ymosyn amdani yn yr arferiad or mo-
 ddion mae Duw wedi ei trefnu i'r diben hyny.

2. Mae gwaith Duw yn addo sicrwydd, yn profi
 fod sicrwydd i w chael. Hyn a all yr ei gaigly oddi-
 wrth Dad. 2. 17. mi a roddaf iddo garreg wen a
 ar y garreg enw newydd [Enw Mab, neu Ferch
 fabwysiadol] wedi ei scrifenny, yr hwn nid eddyf-
 neb; ond yr hwn sydd yn ei dderbyn, mi wn fod
 amriw farnau ar y gair hwn, o ran yr ystyr, llyth-
 renol, a chymmwyriadol o hōno, ond yr wyf i
 barnu fod yr rhan fwyaf o ddifynyddion o'r farn
 mae rhyddhad, (a derbyniad felly cy'ryw,) mae
 ddala allan; ac nad edwyn neb hyny ond y rha-
 so'n cael hyny, ond etto ei bod hwy 'n derby-
 n yr adnabyddiaeth; ac yr wyf yn caigly oddiwrth
 y gair Nad edwyn neb &c. fod hynny yn dala allan
 mae yn y byd hwn, mae'r rhyddhad ar adnabydd-
 iaeth.

12 Dec 1891

J. H. Jones

gan, yr edwyn pawb y rhai rhyddion, yn ol yr ad-
 gysfodiad. ac yr wyf yn tybied, nad wyf yn camsyn-
 jaid wrth ddywedyd fod y gair hwn, yn cynnwys
 addewid yr Arglwydd i'r Cristion diwid, o gael
 ei ysbryd ef, i gŵd dystiolaethu a'i ysbryd yntef,
 ei fod ef yn blentyn mabwysiadol i Dduw: gwe-
 lwch Symson ar y gair yn Wilson's Dictionary.
 Ac hefyd lle mae'r Arglwydd yn d'wedyd mewn
 amriw fannau, *Mi fyddaf iddynt hwy yn Dduw,*
hwythau fyddant yn bobl imi. — *Mi fyddaf idd-*
ynt hwy yn Ddâd, hwythau fyddant iminneu 'n feib-
jon ac yn ferched &c. (gwel. Ez. 49. 45. Jer.
 24. 7. ar 31. 33. Ez. 11. 20. ar. 97. 23. 27. Ze.
 3. 8. 2 Gor. 6. 16.) wrth hynny, 'r wyf i'n deall
 gwneuthur amlygiad mwy neulltuol o hono ei
 hun iddynt, ac o'r berthynas fydd rhyngthynt hwy
 ac ef. nawr ystyriwn, os yw Duw yn addo sicr-
 wydd y mae 'n sicr ei fod i'w gael, oblegid ni hŷ
 'r Arglwydd 'n ôl o gyflawnu un addewid erioed;
 felly ni bu, nid yw, ac ni bydd, yr Arglwydd
 'n ôl o gyflawnu 'r addewid hon chwaith.

3 mae mynych waith yr ysbryd trwy 'r 'sgryth-
 ur yn annog Dynion i holi eu hynain, yn profi
 fod sicrwydd i gael: oblegyd i ba ddiben y gallwn
 farnu bod Duw, mor fynych yn annog i'r ddy.
 ledswydd honno, ond er mwyn iddynt adnabod
 ei hynain, eu bod yn eiddo Duw, a Duw yn ei-
 ddo hwyntau; megis y fath ymadroddion ar rhain
Holwch eich hunain, profwch eich hunain a ydych
yn y ffydd, — *adnabod eich hunain sef bod Iesu*
Grist ynoch: profed pob un, ei waith ei hun, fel y
casso pob un orfoledd yntha ei hun; &c. y fath
ymadrodd fydd yn dangos imi fod sicrwydd yw
gael.

B

hunoel wynn

Baden-Löwen Jaro

4. Ob'legid bod gennym hanes am rai duwiolion yn cael siccrwydd, ymhob oes, Heb. 11. 39 perhoddem ni droi 'nol yn ein meddyliau, mor bell-ed a'r hen tŷd, cawn weled fod rhai yn meeddiannu siccrwydd pryd hynny, Heb. 11. 5. dwedyd, fod Enoch wedi cael dystiolaeth trwy ffydd cyn ei symmled dar fod iddo ryngu bodd i'w. Daliwch fyiw nid yn ddi gyfrwng, ond trwy ffydd; Dimau hefyd fod siccrwydd, gan Abraham, Isaac, Jacob a Joseph, a chan Moses, Aaron, Josua, Dafydd, a Samuel, a chan lawer eraill yn yr oesedd hynny: Job hefyd a ddwedau, *Mi a wn, fod fy Mhrynwyr yn tŷw,* — &c. Job 19. 25 26 27. llawer eraill, ellyd fôn am danynt, Mair a ddwedodd *fod eu benaid yn mawrhan 'r ARGLWYDD*, ai hysbryd yn llawenhan yn Nuw ei hiachawdwyr. Luc. 1. 46. 47. Paul hefyd fydd yn amlygu eu siccrwydd yn 2 Cor. 5. or dechreu hyd y gŵed adnod; — Fe allau y dwedai rhyw un, mae ymherfôn plant DUW yr oedd efe 'n dwedyd, ond ystyriwch, canys ymherfôn pwy yr oedd efe 'n dwedyd, yr oedd yn llefaru ymherfôn rhai wedi derbyn siccrwydd, (neu dystiolaeth yr ysbryd) gwel adnod y 5. ac ni ystyriwn le arall, fef 2 Tim. 1. 12. lle y dywed yr Apostol y gwyddai i bwy credodd gwel hefyd. 1 Cor. 9. 26 2 Tim. 4. 7. 8. Peter hefyd fydd yn cadarnhau 'r un peth, ac Joan. 1 Jo. 3. 1. 2. ac amriw leoedd eraill. a phe daliem ni sylw ar yr holl gwmwl o Dŷstion fydd wedi myn'd o'r blaen, ni gaem weled bôd y rhai swyaf o honynt, a'u tueddiad am, a'u gafel yn y grâs cyffurus hwn o siccrwydd, yr hyn a ddenys yn amlwg, mae peth cyrrhaeddadwy yn y bywyd hwn, ydyw. ond medd rhyw un, A ydyw'n

gyr-

yrhaeddadwy i bob Cristion? ac a oes dim grâs,
 e nad yw? *At.* yr wyf yn barnu fod pob Cristion
 yn feddianol o wir ffydd, a bôd siccrwydd yn
 briodol i gynnydd ffydd, ond nid i hanfod ffydd,
 ac yr wyf yn barnu bod graddau. neu gynnydd,
 yn briodol i siccrwydd ffydd hefyd, gan fod yr
 yf. rithur yn sôn, am lawn siccrwydd, Heb. 6. 11
 a'r 10. 22. 2 Pet 3. 17. 18. ac nid wyf yn am-
 meu na all rhai gwir grifnogion fod yn debig i
 ddyrn â llwgaid gweinion yr hwn, pan b'o'r tyw-
 ydd yn dêr, ac yn dawel, a wêl yn ô eglur, ond
 pan dêl y gwnt ar gwllaw i chwythu yn ei erbyn,
 ni wêl fawr, ac weithiau yn methu agor ei lygaid
 i weled dim, felly'r cristion gwan a wêl a'r bryd-
 iad (megis mewn niwl) ei enw wedi ei 'sgriennu
 yn llyfyr y bywyd ac a farnwyd fod grâs yntho, a
 bod gan Dduw gariad atto; ond pan dêl awelon
 y protedigaethau, a ffiwd llygredigaethau, yn gryf
 yn ei erbyn, fe fydd yn colli'r olwe hwn, ac yn bar-
 nu (neu o'r hyn lleiaf yn ofni) bod yr Arglwydd
 wedi ei adael ef, ac yn ofni na bu ef, wir dduwiol
 erioed &c ond yr wyf yn barnu na ddylai neb,
 fodloni'r, na gorphwys yn, y fâth gyflwr a hwn.

II I ddangos siccrwydd o beth fydd i'w gael yn y
 bywyd hwn

I Siccrwydd, o'n galwedigaeth effeithiol, neu,
 o'n cyfnewidiad, o gyflwr natyr, i gyflwr grâs,
 o gyflwr melldigedig, i gyflwr bendigedig, a'u
 dwyn o feddiant sattan at Dduw, ac o fod yn
 etieddion Damnedigaeth, yn etieddion Jech-
 ydwieth, a gogoniant. 2 Tim. 1. 9. 1 Tim.
 1. 13. 14. 15. 16. Gal. 1. 15. Rhv. 9. 24.
 Eph 2. 3. 4. 5. 6. Tit. 3. 3. 4. 5. 6. 7. 2 pet

1° 3. darllenwch y llythyr hyn, a chydma-
rwch hwynt. — y mae'r Saint, with gyd-
maru en cyflwr presenol a'u cyflwr o'r blaen yn
dylod i farnu en bod wedi cyfnewid, o ran yr eg-
wyddor oddiar ba un yr oeddent yn gweithio, a'u
Diben. cyfnewid eu Harglwydd, cyfnewid eu
gwaith, cyfnewid yr ewyllys, (o ran y sancteidd-
rwydd, a'r gwithrych, a chyfnewid, fwyaf, bob
peth, fel y dywed yr Apostol *yr hên bethau aeth-
ant heibio gwnaethpwyd pob peth yn newydd.*

2 Mae siccrwydd yn gyrhaeddadwy i'r diwiel o
fod Crist wedi marw trosto ef yn bersonol, a bod
ei bechod efe yn cael ei gyfri i GRIST, 1 Thef 5.
9. 10 Rhy. 8. 2. 1 Tim. 1. 15. ac hysyd ei fod
ef yn cael ei gymodi a DUW trwy GRIST, 2
cor. 5. 18. y mae'r fath beth, Enaid anwyl, a
bod Dynion yn canfod (trwy ffydd) bod eu pe-
chodau hwy ar GRIST, pan yr oedd efe ar y
groes, a bod DUW wedi cael ei fodloni 'n gyf-
lawn, am eu holl ddyled hwy; a'u bod yn cael
eu jachau tiwy gleisiau GRIST, a bod eu han-
wireddau nhwy i gyd wedi ei rhoddi arno efe
Efa 53. 5. 6. maent yn dysod i gredu bod
DUW. yn edrych arnynt (mewn ystyriaeth)
fel pe baent heb wneuthur pechod erioed, nid am
nad yw DUW, yn gweled, pechod ynthynt (a
angenrheidrwydd o Sancteiddiad, ond am gyfi-
had yr wyf 'nawr yn d'wedyd ei bod yn rhydd
oddi wrth bechod (ond am nad yw'r Arglwydd
yn cyfri pechod iddynt. 2 cor. 5. 19. gall y rhai
farnu fod colyn angau'n rhy laith i wneuthur
niwed iw heneidiau hwy, ac y cant hwy ddig-
o rās trwy GRIST i farwáu eu llygredigaethau

ac i fyned ymlaen trwy bob cyfyngder a phara 'n ffyddlon hvd y diwedd, gallant ganfod holl addewidion DUW iddynt hwy yn ië, ac yn Amen trwy GRIST; ac mae 'r amser yn dyfod, ac y gallant ddwedyd (fel Josua Jos. 21. 45.) ni phallodd dim o'r holl bethau da, lefarodd DUW, am danom daeth y cwbl i ben.

3. Mae Sicrwydd i gael, o'n bod a'n henwau wedi eu 'fgrifennu yn llyfr y bywyd; neu'n bod yn Etholedig, er Tragwyddoldeb. 2 Pet. 1. 10. a bod DUW 'r Tad wedi'n rhoddi i'r Mâb yn y Cyfammod, Tragwyddol, a'r Mâb yn gwneuthur derbyniad o honom, ac felly fod yno Gidsyniad, a Diogeliad Cyfammodol wedi e'u gwneuthur ar ein rhan ni: ar gyfrifi GRIST gyflawnu ammodau 'r Cyfammod hwnnw, (yr hyn a wnaeth efe yn ei ufydd-dod Gweithredol, a Dioddefol.) Eph. 1. 4. 2 Tim. 1. 9. 1 Theff. 5. 7. 2. Sam. 23. 5.—Eneidiau gwerfawr, y mae 'r fath beth a bôd y Saint yn dyfod i wybod fod cariadgan DDUW attynt yn Nhragwyddoldeb, a bod Cydundeb, Tragwyddoldeb, tu ag at eu dwyn o'u trieni, mewn amser; hyn sy'n llanw 'r Enaid o dymmer ddiolchgar; ar ystyriaeth o hono, sy'n ei gynhyrfu i g'odfori DUW, o'r galon, (mae'n bosibl,) y d'wedeu rhyw un, mae'r trydydd peth hyn a ddylafai fod yn gyntaf o'r tri,— Mi wn, mae Etholedigaeth sy'n (cael ei gyfri 'n) gyntaf, mewn trefn gyda DUW; ond etto y mae, 'r peth diwethaf, o'r tri, ac mai 'r diwiol yn dyfod iw weled, mewn trefn i wneuthur cymhwysiad cyffurus o hono ef at ei Enaid ei hun.

4. Mae

4. Mae sicrwydd, (i'r Diwiol) yn gyrhaeddadwy yn y bywyd hwn, y caiff ef, yn y byd y ddaw, fwynhau cyfeilach yr Arglwydd, yn ogoneddus mewn gogoniant, Phil. 3. 20. 21. 1 Jo. 3. 2. 2 Tim. 4. 8. Mae DUW, wedi addo hynny iddynt; mae'n t hwythau, yn credu y cânt hwy hynny, ac 'fe debygid, i fod yr Apostol Paul yn dywedvd, gyda messur o alar, *Mae wrth ffydd yr oedd efe yn rhodio, ac nid wrth olwg.* Cor. 5. 7. Megis pe buafau 'n d'welud, yr wy yn credu, ac yn gwybod y câf gyfeillachu a'r ARGLWYDD, wneb yn wyneb, a chartrefu gydag ef; ond O! yr wyf yn gweled yr amser yn hîr ymma: ob'egid fy mod yn gwybod i fod, yno le a chyfeillion rhagorol: a sinneu yn methu eu gweled, ond trwy ffydd: mae'n d'wyd yn Phil. 1. 23. *Fod arno chwant i ymddettd, ac i fod gyd a CHRIST, canys (ebe 'fe) llawer jawn gwell ydyw; yr oedd y Cristion crÿf hwn, yn gweled trwy ffydd, fod yr amser yn dyfod, pryd y cai efe fod gyd â Chrïst, ac adnabod megis ac yr adwainid ef; a gweled yr ARGLWYDD megis ac y mae,—wyneb yn wyneb; er nad yw 'nawr yn gweled, ond mewn rhan, megis mewn Drÿch.* 1 Cor. 13. 12. 1 Jo. 3. 1. 2.—Mae'n gyffurus jawn, i'r Sânt i feddwl fod ganddynt räs a'u bod wedi, eu gwared, o dan fellidith y Ddedd^e. Ac yn meddianu cyffuron yr YSBRYD yn eu hamriw brofedigaethau &c. Ond o! pa faint o gyffur y'w iddynt (feddwl), eu bod yn sicr y cant eu gwared o'u brofedigaethau, a'u gorthrymderau, a'u llygreddigaethau, a bod gyd â CHRIST fyth heb gwm-mwl

John Jones

eu eie heb fod, yr wyfi'n barnu fod y peth hyn;
 yn dangos yn amlwg yr angen heidrwydd o Sie-
 rwydd, neu i Ddyn ymosyn am wybodaeth o'i
 fod yn blentyn i Dduw &c. Ac nid hynny'n unig
 ond hetyd yn Annogaeth fawr i Ddynion i fod
 yn ddiwid, i lasyrio am hynny. Bydded yr
 ystyriaeth or peth uchod hetyd yn Annogaeth
 i Chwi 'r Annuwolion i ystyriaid eich ffydd,
 a'ch cyflyrau, *O meddylwch am eich ffydd a*
Dychwelwch at yr **ARGLWYDD**, beth y dâl i
 chwi bentru. Aur, ac Arian, a bod eu rhwdd
 hwy 'n cwnny yn eich erbyn chiwy Dwyed y Iain
 Jago. 5. 3. Beth y dâl i chwi swyddau 'r ple-
 sser, hyn, a'r plesser arall, a bod melda th DUW
 ar y cwbl: oni welwch eich trueni mewn pryd;
 chwi a'i gwelwch pan y b'ô hi 'n rhyddiwedd-
 ar, a hynny er eich gofid a'ch galar Tragwysddol.
 Nid ymhelaelathaf yn y ffordd hon, ond at ymhelau;
 at yr

2. Peth, sef, mae S'rwydd yn angenrheidi-
 ol, os ystyriwn i na all y Cristion, ddiolch i
 DDUW (mewn ffydd) am Râs, a hawl yng
 NGHRIST, &c. Oni fydd eie 'n gwybod ei
 fod ef wedi cael hynny: oblegid, pa f' th ddiolch,
 a all un i roddi am beth, ag na wyr eie pa un a
 wnaeth eie a'i dderbyn ef, a'i nid gos ac es der-
 bynieff râs, mae'n bechod i'ti beidio a. Ddiolch am
 dano, canys gorchymynn DUW, yw inrised
 yn Ddiolchgar am bob peth, ac a dderbyniost
 oddiwrtho ef. Eph. 5. 20. O Enaid, a dderby-
 niaist i'rodd mor fawr, ac yw grâs, i gynnewid
 dy Enaid di a roddodd CRIST ei waed drosot,
 a gelaisti, dy ryddhau oddi wrth dy holl ddiolch;

a faddeuwyd iti dy holl bechodau, ac a ddiolchi di ddim i DDUW am hynny? a pha fodd y diolchi, oni wyddost fod hynny 'n bod? ac os diolchi, am iti gael peth, ac na wyddost itl ei gael, ni bydd y lath Ddiolchgarwch yn weithred o ffydd, ac mae'r 'sgrythur yn dwe'yd, am *ba beth bunna ag nad yw o ffydd, mai pechod yw*, Rhy. 14. 23. Onid yw hyn, yn dangos yn allwg yr angenrheidrwydd o Sierwydd? — Ystyriwch fod rhyw un, yn ceisio rhyw rôdd, gan un arall; gan ddymuno arno, ei adel mewn rhyw lë, neu ei roddi i ryw un o'i Dylwyth ef; ac a'r ôl hynny fod y Dyn, yn cyfarfod ar hwn y ceisiodd efe 'r cymmwynas gantho, heb wybod pa un a wnaeth efe, a chystawnu ei ddymyniad ef ai peidio? yn awr, efe fydd yn meddwl, os gwnaeth y gŵr y cymmwynas (yn enwedig os bydd yn ŵr mawr) mae 'n fai ynot i beidio a Diolch iddo am ei gymmwynas; ac os na wnaeth efe ef, nid yw ddim yn jaw'n imi (ac fe allai y nomai 'r gŵr, an'imi) Ddiolch am y peth ni wnaeth efe, ac am hynny efe fydd y cyfryw yn ei wel'd ei hun, dan angenrheidrwydd o gael Sierwydd or peth: felly ninneu, os cawson rās &c. Nid yw gymmwys ini beidio a Diolch am dano, ond y mae yn rhyfig i Ddyn dirās, ac annuwjol, i Ddiolch am ei fod ef yn Dduwiol, &c. 'nawr, tebygid fod hyn yn eglur yn dangos, yr angenrheidrwydd ini, i arter y moddion tu ag at wybod ein Cyflwr, ein bod yn eiddo Duw, fel y gallom Ddiolch iddo (mewn ffydd) am freintiau mor sawr: Oblegid, oni's gwyddom ini gael, shwaneg na'r moddion, pa fodd

y diolchwn i am chwanez, &c. Ond wedi eael
 Sierwdd, ni a allwn yn galonnog, Ddiolch i
 D DUW, am foddion grâs, a bendith arnynt, a
 chyfnewidiad grassol i'r Heneidiau trwyddynt,
 a dywelld gyda Jago, mai O'i wir Ewyllys. yr
 millloedd efe ni trwy Air y gwirionedd; a Diolch
 hefyd am GRIST i'n prynu, trwy ei werthfawr
 wred, ac am gariad tragwyddol DUW, tu ag
 attom, a'i ofal cynnar, am danom, ac am Gysfu-
 ron yr Efengil, yr addewidion gwerthfawr, a
 gobaith gogoniant; gallwn hefyd, ganmol ein
 Tad am freintiau'r bywyd hwn, gan eu bod
 yn Rhoddion Tadol, gyda bendith, er cynnôr-
 thwy ini yn ein pererindod, ac vn enwedig bod
 gennym addewid, y eallf pob peth gyd weithio er
 Daioni ini; gwelwn meddaf, mwr fyddiol ac
 angenrheidiol, yw Sierwydd: ystyriwn etto, pwy
 fâth galon a all fod gan un i geisio rhyw beth,
 gan un (a chan arall i rodli) pan na ddiolch-
 odd am yr hwn a gafas eifioes; felly ninneq, pa
 fodd yr ydym yn ceisio pethau gan D DUW, o
 bryd i bryd, ac heb ddiolch, am yr hwn a gaw-
 som? Cofiwch Eiriau CRIST, am y rhai y
 gwnaeth efe gymmwynas iddint; *Oni lanhawyd*
y ddeg? pa le mae'r naw, ni chad, a Ddychur-
lassant, i rodli'r Gogoniant (neu i ddiolch) i
DDUW, ond yr efron hwn. Luc. 17: 17-18.
 Gochelwn fod DUW 'n dwe'yd am danom ni-
 neu, Mi roddais iddynt freintiau mawr, ond pa
 le mient? pa ham na welir hwynt yn dyfod i
 rodli'r gogoniant i DDUW am danynt? —
 Gwir yw, Enaid, mwr rhodd DUW, yw'r
 breintiau cyffredinol (sydd genym), megis By-
 C 2

Coedwaledd

Toms

wyd, Rhodd-did, Jechyd, Bwyd, a Dillad, &c.
 A bod yn ddyled arnom, Ddiolch iddo am da
 nvynt, ac am y budd ydym yn ei dderbyn trwy
 ddylnt (er naibol gennym Sierwydd.) fel
 DUW Tugaro, hwyrfrydig ei Ddigr, &c.
 Ond nis gallwn ddiolch iddo, fel i'n Tâd, am
 roddion tadol, hyd oni wyddom ei fod ef y
 Dâd ini yng NGHRIST, gall (o bosibl hefyd
 y Cristion gwan, Ddiolch am foddion grâs, a
 am, a gynhyddau cyffredinol, yr YSPRYD
 Oblegid gwyn fod hynny gantho,) er na al
 diwedd ydy beth fydd y Diwedd,) ond, se wyr
 Rhagreithiwr fod hynny gantho hefyd, ac oni
 gwyr eise; y mae'nt, gan amriw o honynt—
 Heb. 6. 4. 5. 6. Ond y mae gan y Cristion
 gwanna fwy, na hynny; gan hynny eise ddyl
 ymosyn am wybodaeth o hynny, fel y gallo
 ganlynol, gannol DUW am dano: — N
 thwybied plant gweinion DUW, fy mod i wr
 y pethau hyn, yn amcanu eu gwan galoni hwy
 neu eu bwrw lawr i gyflwr diobaith; O Frodyr
 a Chwirydd anwyl, nag ydwyf, nag ydwyf: on
 eich annog yr wyf, i ddesnyddio'r moddion, a
 grafussau fydd gennych, fel y byddoch gyfranno
 o swyl o gyflwr, ac y byddo i ffyrdd yr AR
 GLWYDD gael eu harddu gennych, ac y caff
 eise'r anrhydedd, dyledus iddo am ei râs: Ond
 Dychryned y Dynion Olafar Diosal —
 yn
 3. Mae Sierwydd yn angenrheidiol os ysty
 riwn i'r budd mawr fydd o'i gael, ar Breintia
 mawr fydd yn ei ganlyn, neu 'nglŷn wrtho;
 rhai, ni ellir (yn jaw'n) eu mwynhau hebdd
 megis, yn

1. Pan y mae Dyn, trwy fod YSBRYD
 DUW yn cyd-dystiolaethu a'i YSBRYD ef,
 (sydd trwy ffydd yn gwir gredu, ac) yn gwy-
 bod ei fod ef yn blentyn i DDUW, a bod ei be-
 chodau wedi eu maddeu, a'i anwireddau wedi eu
 cyddio; &c. Yna mae ef, yn dyfod i feddiannu
 heddwch tu ag at DDUW yn ei Enaid; a hynny
 trwy 'n HARGLWYDD JESU GRIST.
 Rhuf. 5. 1. Er fod y crifftion mewn cyflwr o
 gymmod, a heddwch a DUW (ie, â chyfiawn-
 der, ac â chyfrâth DUW!) v pryd cyntaf ag
 y mae eie, yn gorphwys trwy ffydd ar JESU
 GRIST, yn wirioneddol, am jechydwr iaeth: et-
 to, nid yw efe yn dyfod yn feddiannol o'r profi-
 ad tangneddefus o hynny, ynddo ei hun, ond yn
 ôl graddau, a mesur, y Dystiolaeth sydd ganddo
 yn ei Enaid; o fod ei bechodau 'fe, wedi eu
 maddeu, ac o'i fod ef mewn cymmod a DUW
 trwy GRIST: ond pan y mae yn fier, o fod eu
 bechodau, a'u anwireddau wedi eu gollod i gyd
 a'r GRIST; ac felly, y DUW cyfiawn yn
 edrych arno, yn Ddyn rhŷdd o'i holl ddyled, ac
 mor fodlon iddo, (ar gyfrif ufydd-dod ei Fab)
 a phe buasai heb wneuthur pechod erioed; ac
 hetyd v pryd mabwysiad (trwy ei Dystiolaeth)
 yn Sicrhau iddo ei fod ef, yn blentyn, ac yn Et-
 fedd i DDUW, ie, cyd-Eti edd a Jesu GRIST:
 yna, mae'n dyfod yn feddiannol, o'r fath heddwch
 rhwng ei Enaid a DUW, ie., meddat y
 fath dangneddyf profiadol ac sydd yn anrhaeth-
 adwy: gallir ei alw ef ('nawr) yn gyfaill heddwch
 a DUW, gall edrych a'r gyfiawnder, a
 Sancteiddrwydd DUW; ac (er ei fod ef yn
 bechadur

O mor werthfawr yw'r heddwch hwn, i'r Dyn sydd wedi bod dan anesmwrthder, oblegid cydwybod eiddig, ac (yn eglur) wedi gweled mawredd ei bechod, fel y mae, yn erbyn Peffraith gyfrwider DUW; ie, i'r Dyn sydd wedi drwystrystyriaid mawredd melleddion y gyfraith, yn erbyn pschaduriaid, ac (ymofse eraill) yn ei erbyn ef yn berffonol: Fe rydd yr heddwch hwn fwy o foflonrwydd i *Enaid* y cyfryw un, mewn un Diwrnod, nag â all holl bleferau 'r byd i roddi (pe byddau bosibl eu mwynhau) dros Dragwyddoldeb, a chun fod y fath fraint yn canlyn Sierwydd, oni welwehwi ei fod yn fuddiol; ac yn beth angearrheidiol, i ymofyn am dano?

2 Fe all Dyn, yn ol cael sicrwydd ei fod yn blentyn i DDUW, a bod Crist wedi ei roddi'n jawndrofto, fyned yn hu at bob rhoddion, mai'n dderbyn oddiwrth Dduw fel pethau wedi eu rhoddi gan Dduw iddo ef, fel iw blentyn; Rhy. 8. 32. gall meddaf

Albany, N. Y. 1862

meddaf edrych ar ei fwyd a'i Ddillad, a breintir
 natyriol eraill, yn rhoddion, tadol, a barnu fod,
 hŷd yn oed, gwalit ei ben wedi ei gytrif gan ei
 Dād. Mat. 10. 30. gall edrych ar Air DUW, fel
 y mae wedi ei anfon gan ei Dad iw gyfarwyddo,
 a'i gyturo ef ar y ffordd tu a'i artref tragwydol, ac
 ar ordinhadau 'r Efenigl, (yn enwedig Swpper yr
 ARGLWYDD,) yn wlêdd, yr hon mae ei Dād wedi
 ei hanfon iw lonni ei ar y ffordd; ac ar yr angl-
 ion fel gweision, wedi eu hanfon i weini iddo,
 tra mae ar ei Laith: gall fynd i weddio fel un yn
 myn'd i ymddiddan a'i Dād; myn'd i wrando, fel
 un yn gwrando beth fydd gan ei Dād i dd'we'yd
 wtho; i.e. gall edrych arro ei hun, yn un o'r
 Praidd b; chan ac y dwedodd Crist wthynt, Nag
 ofnweh canys rhngodd bôdd i'ch Tād rod di i
 chw! Deyrnas, Luc. 12 32, dywed y gair, fod
 pob peth yn eiddo yr Saint a hwythau 'n eiddo
 CRIST a CHRIST yn ei do DUW.

3 Braint arall fy'n canlyn sicrwydd yw hwn, 'e all
 yr hwn fo 'n feddiannol o honifod yn gyflurus yn
 y gorthrymderau mwyaf fel yr amlyga'r Apostol
 Paul (Rhf. 5. 1. 2. 3. 4. 5.) ac eraill: yn wir mae
 llawer, o orthryn mu, erlid, a dybrisio ar blart
 Duw yn y bŷd hwn, (rhaf fwy rhaf lai) ac mae t
 dan angenrheidiwydd, i wybod eu cyflwr, a'u
 hachos, Dwedir, am bwy *bim ag awylhio fwy*
'n Dduwiol, yr Erlidir ef. 2 Tim. 3. 12. ac mae
 'n fessur o ofyd gan natyr Dyn; i ddioddef (hyd
 yn oed) mewn gair oni tydd y dyn, yn gwy-
 bod yn achos pwy y hydd efe 'n dioddef; — beth
 pedd yr achos fod y Saint gyf; yn cymmeryd eu
 hyspeillio am y pethau oedd ganthynt yn llawen?

ong

Done 12 34567

Eadwladur Jones & Miller Aberystwyth 1832

(24)

ond oblegid eu bod yn [gwybod] fod ganthynt olu
gwell yn y nesoedd, ac un porhaus, Heb. 10. 34.
pe byassent heb wybod fod ganthynt olyd gwell
yn y Nesoedd, tybygid na byassent mor llawen, (er
nad wyf y dweyd mai hyn oedd unig achos eu
llawenydd; egiur yw fod, 'r wybodaeth hynny 'n
un achos mawr o hono) dwedir hefyd am Bedr a
Joan, Iddynt fyned allan o wyd y cyngor yn llawen
am ei cystrif yn deilwng i ddiodef dim. er mwyn
enw'r Jesa Act 5. 41. tybygid ei bod yn meddwl
yn flassus am y cariad oedd gan yr JESU attynh
pan rhoddodd ef ei Einios lawr trostyn; gallafen
fod yn meddwl fel hyn, fe ddiodefodd Crist iaw
er troffom ni. 'ry'm ninreu 'n cael lle i ddiodef
chydig drosto yntef, os ydym yn diodef, yr ym
yn gwneuthur hynny dros y cyfaill anwylaf, ac
feddom, yr hwn a ddiodefodd troffom, i'n rhydd
hau oddiwrth fellidh y ddeddf a llosgaint tro
gwyddol DUW; ac ymhellach, beth odd yr achos
fod y merthyron Duwiol gynt? mor ddoddefga
mewn cystydd, a than ganu'n myn'd at y Tân
gael eu llosgi, ie 'n myned i'r Tân, ac yn diodef
ef yn y Tân yn llawen? (gyda mwy o lawenydd
nag oedd gan y rhai oedd yn eu bwiw hwyr
iddo) ond y cariad oedd ganthynt at GRIST
a'u bod yn credu nad oedd y Tân hwnnw, ond
moddion i'w rhyddhau o'u llygredigaethau: a
hefyd, eu bod yn myned at ei Harglwydd, mo
gynted, ie'n gynt nag y difau'r tân eu cyrph hwy
Felly deued y gorthrymderau a ddelo arnon
ninneu, os byddwn yn siccr, ein bod yn blar
Dduw, &c. ni allwn fod yn gyflurus er hynny
gan farnu fod rhydd-did i'w, gael ryw bryd;

y caiff pob gorthrymder gyd weithio er daioni-
 ini, er ein cymhwys, i agoneddu DUW yma,
 ac i gael ein gogoneddu gydag ef yn ôl hyn:
 ond pan y byddem yn llawn ofnau, amheuan,
 ac anghrediniaeth, y farfod, a chroesau, a
 gorthrymderau; ym lawenhau ynthynt;
 ond o'r tu arall; ym galarus, trymaidd;
 a'n cymmer i fynw n-fynych, megis fel hyn; Q!
 y mae 'n ofidus arnaf yn y Bŷd lwn, ac nid
 wyf Sicr na bydd fy ngefid i; lawer yn fwy yn
 y Bŷd arall, &c. &c. A Llawer o feddyliau
 blinion gyda hynny, y rhai fydd yn chwanegu 'n
 gofid, yn fawr: eithr y Duwiol Sicr all dd'we-
 dyd, Os wyf 'nawr mewn blinder, blinder y
 dderfydd yw efes; ond cyn y bo hir, mi fyddaf
 mewn llawnder, a llawenydd na dderfydd byth;
Nid yw fy myrr ysgafn gysydd i, yn baeddu ei
gyfflyby i'r gogoniant a ddadguddir imi ar fyrder.
 Rhy. 8. 18. 1 Pet. 1. 6. Hyn hefyd a ddengis
 yr angenrheidrwydd o Sicrwydd, ac hefyd fydd
 yn rhoi Annogaeth mawr i ymosyn am dano.—
 ond yn

4. Braint arall, fydd yn canlyn Sicrwydd;
 (neu ynglŷn wrtho) ac hefyd fydd yn dangos
 yr angenrheidrwydd o hono; ac yn Annogaeth i
 ymosyn ac i lasyrho am dano: yw hyn, sef, Fe
 all y rhai fo 'n feddiannol or fâth rôdd o ffydd
 fyned yn hyderus yn erbyn wyneb eu Gelynion;
 i Rysela a hwynt. Gan eu bod yn gwybod eu
 bod yn blant i DDUW, gallant fod yn hyderus
 y bydd DUW drostynt; ac (mēdd yr Apostol)
Os yw DUW troffam pwy all fod i'n herby. Rhu.
 8. 31. can's diau fod gan y Gelynion lawer o
 D Elynon

William Roberts

10. *Jardathma ama*

Thomas Jones

Elynion i Rysela yn eu herbyn ac na's gall efe
byth, eu gorchfygu hwy o hono ei hun; mae 'i
hên gyfeillion, 'nawr wedi myn'd yn Elynion
iddo, mae'r Bÿd yn Elyn iddo, ac felly 'r cnawd
hefyd, ie, mae holl L^a Uffern yn ei erbyn;
ac mae llawer ffordd ddichellgar gan Satan i ryse-
la yn ei erbyn, weithiau trwy gynhyrfu ei galon
ef, ar ôl y Bÿd yn ormod, neu brÿd arall, ar ôl
chwartau cnawdol, y rhai sydd yn Rhyfela yn er-
byn yr Enaid; mae Satan weithiau 'n ceisio llanw
ei galon o feddyliau gwâg, ac ofer, y rhai nad
ydynt o ddim Silwedd; ond yn unig, yn cadw lle
meddyliau dâ, mae hefyd yn ceisio ei demptio,
a meddyliau halogedig, ac (weithiau) a medd-
yliau eablaidd, sef picellau tanllyd y fâll; nid yn
erbyn gwaed, a chnawd, y mae ymdrech y Duw-
jol; ond yn erbyn, Tywysogaethau, yn erbyn Aw-
dyrdodau, yn erbyn Bydol Liwiawdwyr, Tywy-
llwch y Bÿd hwn; ac yn erbyn Drygau Ysbrydol
yn y Nefelion Leoedd. — Ec. Eph. 6. 12. Ac
oni bydd gantho. hyder, o fod ganddo ryw un
erÿf, (neb llai na DUW,) ar ei rân ef: wrth
fyned yn wyneb y fâth Dorf o Elynion Cryfion
Creulon; ni bydd gantho, ond calon wan, a dy-
chrynedig, i feddwl Rhyfela a hwynt; can's fe-
wyr mai colli 'r Dÿdd a wnaiff; oni chaiff gyn-
horthwy, ac oni bydd ganddo hyder, ei fod yn
ble tyn i DDUW; ni all fod gantho ddim jaw-
hyder y caiff ef; Neth gan DDUW i Rhyfela
yn erbyn ei Elynion, ac iw gorchfygu hwynt
ond pan b'o ganddo Sierwydd: gall hefyd fod yn
Sier, na adawiff DUW eu blertyn yn llaw ei
Elynion, Plal. 3. 7. ar 9. 3. ar 18. 48.

Cor

poys mudi nos phurw

1 Cor. 10. 13. gall hefyd fod yn gyffurus yng-
hanol ei Elynion Cryfion, pan y b'o 'n gwybod
fod DUW gydag ef, Pſal. 23. 4. ar 138. 7.
Hyn hefyd, a ddengis, yr angenrheidrwydd o
Sicrwydd gan mor fyddiol yw: ac etto yn

5. Braint sydd yn canlyn Sicrwydd yw hyn,
Fe all ei pherchen edrych yn gyffurus yn wyneb
Angau Brenin dychryniadau, a d'wedyd wrtho
(yngeiriau 'r Apostol, 1 Cor. 15. 55.) O
Angau, pa lè mae dy Golyn? O Uffern, pa lè mae
dy Fyddegoliaeth? — O Enaid gwerthfawr,
mattar mawr yw Marw, yngolwg pob Dŷn
teimladwy; mae'n fawr, o ran rhagoriaeth y cy-
flwr, yn ôl Marw, yngolwg y Dŷn hyderus,
ac am hynny 'r oedd Paul, a chwant Marw, i
gael bod gyda CHRIST; ond mae 'r Dŷn teim-
ladwy, sy' heb hyder Crîſt, yn edrych yn fawt
arno, (a hynny gyda braw a syndod mawr,)
am na wyr yn Sicr pa fôdd y bŷdd hi gydag ef
yn Angau, ac ar ôl Marwolaeth; ac ni all Dŷn
fod yn llawen, ac yn gyffurus, tra fo, yn y fath
gyflwr ac y gallo ddwedyd (neu na allo ddwe-
dyd yn wêll nag) yr wyf mewn Bŷd, a Bywyd
cysnewidlol, ac anferennol; ac ô ni wn, pa mor
gynted yr âf i Dragwyddoldeb maith; a phan
elwyf, ni wn, i b'la lè yr wyf yn myned? pa un
a Nefoedd, ai Uffern fydd fy lle Tragwyddol i,
na pha un ai DUW, Saint, a'r Angylion fydd
fy nghwmpni, neu yntef, Cythraulaid, a Dam-
nedigion, — o Enaid onid yw yn beth Dychryn-
llyd i feddwl wynebu ar Fŷd arall; pan y b'om
yn y fath gyflwr na b'o gennym ddim cyffur ein
hynain, na dim i roddi i neb arall; peth galarus,

yw

D 2
Dymuniad

Jones Miller
Cadwalader
herp
1927

(28)

yn fod y Gŵr yn ymadel, ar Wraig; neu'r
Wraig, a'r Gŵr, y Rhieni a'r Plant, a'r Plant
a Rhieni, heb allu d'wneyd wrthynt ddim gwêll
na hyn, wrth ymadel; sef, wele fi nawr yn yma-
del a chwi fy ffryns, a'm perthynasïau anwyl,
ni wela'i wyneb un o honoch yn y Bÿd hwn
mwyach; yr wyf 'nawr yn myned i'r bwlch,
sy rhwng y Bÿd ar Bêdd, rhwng amser, a Thra-
gwyddoldeb; a phan elwyf trwyddo, un waith,
nid oes dim troi 'nôl drachefn; mae fy Enaid i
nawr ar ymadel a'r Corph, nid ydwyf Sier, p'un
a'r Angylion, a Chythraillaid sy'n disgwyl am
dano, na phun, a Nêf, ac Uffern, sy' wedi dref-
nu iddo: mi gefais lawer o Drugareddau, ond
ni allaf ddwneyd y mwyndhaf un byth ond hynny:
—&c. Mi dybygwn fod y fâth ystyriaethau a
hyn (gyda bendith) yn ddigon i gyffroi dynion,
i beidio a bodloni, bod yn anwybodus o'u cy-
flrau: gan mae nid felly bydd hi gyda'r Duwiol,
f'o a Sierwydd gantho; eithr efe, a all od'wedyd
wrth ymadel a'i ffryn's, Fy ffryn's anwyl, na
alarwch o'm plegid i, canys yr wyfi 'n myned i
lawer gwêll llê, na'r Bÿd hwn; yr wyf yn cael
newid fy llê, am cyflwr, a'm Cyteillion; am lê,
a chyflwr, a chyfeillion fydd well; yr wyf mewn
cyflwr, da, (gan fy mod dan Râs) yma, ond
yr wyfi 'n myn'd i gyflwr o ogoniant, yr hwn
fydd well; mae llê da yma yn Eglwys DDUW,
ond mae llê fydd well yn y Neioedd imi; mae
Fylwyth fy Nhŷ, a Thylwyth Tŷ DDUW;
yn gyteillion hyfryd, gennyfi yma; ond y mae'r
tylwyth sanctaidd perffaith fry 'n rhagori 'mhêll;
mae CRIST wedi myned o'r blaen i baratoi lle,
imi

9 4 2 9

imi; Yr wvf-inneu nawr yn myned i'r lle hwn-
 nw: bûm hŷd yma, er pan cefais rās. yn byw trwy
 ffydd, ond nawr 'r wyf yn myn'd i fyw wrth
 olwg, mi welais Haul y cyfiawnder, megis trwy'r
 Cwmnwl lawer gwaith, ond y nawr yr wyf yn
 myned i dderbyn gogoniant, oddiwrth ei disglair
 beladerau hi; hyd yma, yr oeddwn yn gweled
 mewn drŷch, ond o hyn allan wyneb yn wyneb;
 hyd yma, yn adnabod o ran ond o hyn allan
 megis 'm hadweinir; hyd yma yn clywed sôn, ac
 yn credu am y Nêf; ond o hyn allan, bod yn y
 Nêf dros byth; hyd yn hyn yr oeddwn yn clywed
 sôn am yr hên seintiau, ond nawr 'r wyf yn myn-
 ned i weled y Prophwydi, a'r Apostion, a'r hên
 ferthyron sancteidd aeth trwy'r Tân i'r Nefoedd:
 hŷd yma'r oeddwn mewn gwlad ddieithr ond o
 hyn allan, yr wvf i Artrefu gyda'r ARGHWYDD;
 o hyn allan yr wyf yn diolc fy llygredigaeth, oddi-
 am danaf i gael gwisgo anllygredigaeth: ymhen
 'chydig, fe lyngeir yr hyn sydd farwol ynof gan fy-
 wyd, diflaniff yr hyn sydd dywyll gan oleini, a'r
 hyn sydd wael gan ogoniant. O hyfryd, a dedwydd
 gyfnewidiad! O Angau, p'le 'r wyti, a oes itti
 ryw beth ynosi? p'le mae dy golyn di? mi wela'
 nad yw ef ond gwan, mae'r gyfraith wedi cael ei
 bodloni, mae Cyfiawnder wedi cael eu fodloni,
 mae nghydwybod ineu wedi cael ei bodloni a'i
 fanteiddio gan fy mod wedi cael ysbryd DUW, i
 gyd Dyftiolaethu a'm hyfryd i, fy mod i'n blen-
 tyn i DDUW. Enaid anwyl beth y dd'wedi di
 wrth y pethau hyn, onid yw 'r fâth gyflwr yn
 hyfryd, wrth farw: a ydwti ddim yn gweled y
 nawr mai peth angenrheidiol, a byddiol yw Sic-
 rwydd

W. Lewis Roberts

trwydd, a oes arnati ddim chwara ei gael ef? Mae
'n bosibl fod rhyw griffion gwan, yn barod i dd'we-
dyd, Oes yn wir, mae arnaf lawer o hiraeth am
Siccrwydd, ac fe fyddai 'n well gennyfi, fod yn
siccr o'r pethau uchod, na bod yn siccr, o'r holl
tyd, a'i anrhydedd i gŵd, ac o na allwn i wybod
pa fodd iw gael; tybygwn y cynhigwn i, un ffordd
gyfraithlon tu ag at ei gael, pe gwybyddwn pwy
ffordd: gynnig: A iie, blentyn anwyl Duw ai hyn
yw dy ddymyniad di? gan mae fy amcan yn hyn
o orchwyl yw, dy adailiadaeth, a'th ddwyn yn y
blaen; mi gynhigaf iti yn y peth nessaf, sef yn
IV. Rhyw gyfarwyddiadau tu ag at fod yn gyfran-
nog o Sicrwydd; Neu tu ag at i Ddynion Duwiol
i wybod trwy ffydd eu bod yn Dduwiol: &c

I. Cadwch eich golwg yn graff ar JESU GRIST
a'i haeddedigaethau, a phan y bôch yn profi, am-
heuaeth, ac ofnau, oblegid, maint, ac amled eich
pechod, cofiwch y gair y Ddwedoedd DUW,
wrth ddynion, vn Mat. 3. 17. *Hwn yw fy anwyl
fab yn yr hwn i'm bodlonwyd;* Ar gair arall, mai'r
Apostol dd'wedyd yn 1 Jo. 1. 7. *gwaed ei fab ef,
sydd yn ein glanhau ni oddiwrth bob pechod.* Peid-
iwch ac ymddiried mewn un peth ac sydd ynoch
eich hunain, nag yn un peth ac a wneloch, ond
ar y cyflawnder mawr yng HRIST JESU; dwe-
ded eich Calonau 'n wastad, *Ac i'm caer yntho
of heb fy nghyfiawnder fy hun &c.* Phil, 3. 3. yn yr
ARGLWYDD mae imi gyfiawnder a nerth, Esau
45. 24, can's i'r hwn sydd a chyfiawnder CRIST
gantho y mae Diogelwch. Esau 32. 16. 17. Rhy:
8. 34 Ie meddaf edrychwn ar GRIST, yr unig
jawn am bechod, rhedwch atto (trwy ffydd)
pwy-

pwyswch arno ac ymddyriedwch yntho; canys os
ceisiwn offod ein cyfiawnder ein hunain i mewn
yn y pwngc o gyfiawnhad, nid oes genym ddim
sail i fod yn hyderus, Rh. 10. 3 gan lody Ddeduf
yn rhy wan trwy 'r cnawd. Rhu. 8. 3.

2. Ystyriwch angyfnewidiad natyr Doniau, a
galwedigaeth DUW, Rhu. 11. 29. Num. 23. 19.
canys mae Siccrwydd ein dedwyddwch yn sefyll
yn fawr, ar Siccrwydd anghyfnewidioldeb DUW:
Mal. 3. 6. Jac. 1. 17. Mae DUW, a phob peth
yn Siccr gydag ef yn wastad i'r duwiol, ac nid yw
ef byth yn newid yn ei feddyliau, tuag atynt; mae
gantho bob peth wedi liniaethu yn hollol, ac yn Siccr
ar ran ei bobl. 2 Sam. 23. 5. a'r Ystyriaeth o hyn
a rŷdd gyffur i'r Duwiol, ac a gadarnha ei hyder
mewn amser cyfyngder ac ofnau.

3. Myfyriwch lawer, ar Addewidion DUW, y
rhaf fydd yn Iŵ, ac yn AMEN yng HRIST. 2.
Cor. 1. 20. mae gan DDUW, Addewidion
gwerthfawr wedi eu rhoddi yn ei air, er cyflur a
diddanwch iw bobl, perthynoli bob achos, a chyflwr
ag y gallant fod ynthynt, tra f'ont yn y byd
hwn; ac mae Addewidion DUW, 'n Sail, gadarn
i hyder plant DUW, 2. Pet 1. 4. ac am hynny
chwi ddylech, fod yn gyfarwydd yn yr 'Sgrythur
lle mae 'r Addewidion; ac wrth ddarllain, a gwr-
ando 'r gair, chwi ddylech offod 'ch Deall, a'ch
Cof ar waith, fel y galloch Ddeall, at ba gyflwr
mae'nt yn perthyn; a'u Cofio, mewn amser cyf-
yngder, a phrotedigaeth (pryd mae 'r Cristion yn
dneddol i syn'd i'w mmeu 'i gyflwr) ac i Sygno 'r
melysder fydd ynddynt, yn y fath amser, er ca-
darnhau 'n Henaidiau mewn hyder diysgog ar
DDUW

Yr Ymadrodd Cadwalader

Cadwalader ym 1795

DDUW; gan fwrw 'n holl ofal (gorph ac enaid) arno ef, gan ei fod ef yn gofalu trofom ni.

4. Ymegniwch fel Dynion grasol (trwy nerth DUW) i wneuthur Desnydd o pob grâs, ac yn neulltuol, y Grasysau, a'r Rhinweddau ac mae 'r Apostol Peter yn Sôn am danynt (2. Pet. 1. 5. 6. 7.) Oblegid mae un' Grâs yn synych yn cael bod yn offerynol, i gynhyddu cadarnhau, ac amlygu 'r llall: ond Cofiwch ymnertbu yn y grâs sydd yn GHRIST JESU, i.e. ymnertbu yn yr ARGLWYDD, ac ynghadernid ei allu ef, heb yr hwn ni allwch wneuthur dim. Gal. 5. 6. 2 Tim. 2. 1. Eph. 6. 10.

5. Holwch eich hunain, yn synych i.e. byddwch yn synych ac yn ddiidwyll, yn y ddyledswydd hon. Oblegid hyn yw Cyngor yr Apostol mewn trefn ini wybod ein cyflwr, a chael llawenydd, oddi-witho. Gal. 9. 4. yn 2 Cor. 13. 5. hefyd, y cawn gyngor, fel, hyn, *Profwch chwy chwi eich hunain, a ydych yn y ffydd; ai nid ydych yn 'ch adnabod eich hunain,* (Ac yna mae diwedd yr adnod yn dylodi mewn, megis ateb, i ryw un tyassai yn gofyn, Am beth, neu ynghylch pa beth, yr ydych yn ein cyngbori fel hyn, gan 'ch bod mor daer, ac mor ddwys, i holi 'n hynain?) ydyw *Jesu Crist ynnoch? oddieithr i chwi fôd yn anghymmeradwy, daliwn sylw, os nad ydyw CRIST ynnoch; yr ydych yn anghymmeradwy; ac os ydych am wybod a ydych yn angymmeradwy; edrychwch a ydyw JESU GRIST ynnoch; ac os y'ch yn chwenych gwybod pa fodd y mae, neu pa gyflwr yr ydych, profwch, a holwch eich hunain: mae 'r Ddyledswydd hon yn cael ei gossodi i lawr mewn amryw fannau*

fannau eraill yn yr ysgrythur; ac mae proffwsyr
 yn gyffredinol, yn cytaddef, mai Dyled twydd
 pawb yw holi eu hunain; ond etto, ni fydd llawer
 o honynt ddim holi eu hunain at y galon; holant
 y chydig weithiau yn gynhil arnynt eu hunain,
 ac edrychant ar ei calonnau, megis o hirtell; ond
 nid dyfod yn ages attynt, a'u trefio with bob rhan
 o air DUW; Eithr nid dynma 'i ffordd ini ad-
 nabod ein hunain, a chael *Sicowiad* o'r bod yn
 wir rasol: oblegid, ystyriwch, pan y b'p Dyn yn
 edrych a'r ryw beth natyriol oddiymma draw;
 ni all efe ddim fod yn *Sicow* o'i fed ef yn ei adna-
 bod ef; ond pan ddél yn ages attio, a sylwi arno,
 bydd ganho ryw beth i ddeu yd am dano, felly
 hinneu, tra f'om yn edrych arnom ein hunain o
 hîr-bell ni's gallwn i ddim w' bod yn *Sicow* pa un
 a bod grâs ynnom, a'i rid oes; ond pan ddél m
 yn agos attom ein hunain, a bod yn *ddiuid* (yn ol
 geiriau 'r Apostol,) a hynny 'n lynch, ac yn sa-
 nol; yn chwilio 'n hunain; hon yw 'r ffordd ini
 ddyfod i 'nabod ein hunain; Ymhellach, with holi
 'n hunain, dylem fod a'n golwg yn graff ar Air
 DUW, ac ar rodau 'r Duwiol yn y gair, oblegid
 oni chawn ni ein cyflwr, a'r Grâs y'm yn farnu
 fod ynom; yn cyd-unio a gair Duw, mae'n myn-
 ed yn dywyll arnom, ac nid oes pen ym ffaith ffaru
 'n ddâ am danom ein hunain, Efaï 8° 20. a chan
 fod gair DUW, yn ganwyll ddâ, oleg, ini welod,
 ac i adnabod ein hunain; ni ddylem lynch, a di-
 uid wrando, a darllen y gair, ac a ddylem fod,
 fel Dafydd, a'n *byfrydychyntb*, yn *nlaithe'n te-*
rerindod. Ond (fel y mae trueni, drwg, a thwyll
 Dyn yn fawr,) mae llawer, yn caru fectled mor
 fawr

Cadarnhau
 Jones M.D.
 Cadarnhau
 Jones

ag na fynnant ymadel ac ef' ac mae 'n well ga
 thynt fyw mewn gwag obaith, heb Sail iddo, (a
 ar yr un pryd, dirgel goleddeu pechod,) nag
 chwiliant eu hunain, mewn Trefn i gael Sail i fod
 yn hyderus; — mae llawer yn caru pechod, ac
 dwe'yd yn erbyn pechod, yn eu geiriau ar yr un
 pryd, i.e., cymmerant arnynt weddio yn erbyn pe
 chod, ac etto, er dim, ni ro'nt hwy heibio bech
 od: mi ddarllenais fod Austyn, cyn ei droedigael
 yn gweddio yn erbyn pechod, ac yr oedd ef
 yr un pryd yn caru pechod cymaint, a'i fod yn
 ofni y gwrandawai DUW ei weddi ef; y fad
 ddynion a hyn nid oes ganthynt sawr hyfrydw
 mewn hunan ymholiad, a phan delont i holi eu hu
 nain nid oes ganthynt Sail i fod yn gyffurus, ma
 hefyd, rai o bosibl, yn coleddu rhyw bechodau
 megis yn rhyw gornel o'r galon, (bion) heb wy
 bod iddynt, o eisiau holi eu hunain, ac eraill,
 mwy o Râs nag y maent yn debig, neu 'n i farn
 i fod ynthynt, ac eisiau holi eu hunain, a myn
 a gair DUW i mewn iw profi eu hunain; ac se
 lly maent yn ddiffygiol o gyffuron, ac a allen
 fwynhau yn chwang, pe arferent y moddion &c.
 Gan hynny o Enaidiau, nag Esgeulyswch ho
 'ch hunain; oblegid, os oes grâs yn och chwi, p
 mwyaf Sicer y b'o chwi, o hynny, mwya' i gid
 gyffur y gewch chwi, ac os ydych ragreithwyr
 ni ddylech'wi ddim esgeulysio holi 'ch hunain
 gan mae goreu pa gyntaf i chwi wybod hynny, yn
 hytrach na bod yn gwenheithio i chwi 'ch hunain
 a thwylo 'ch hunain yn y diwedd, ac felly mae
 eich anwiredd yn atcas; felly os ydych yn chyt
 nych gwybod pa foddion i arferid tu ag at fod yn

Canwaledwr Jones
(35) *William*

Sic'r 'ch bod yn blant i DDUW, Diau mae hu-
gan ymholiad yw un, ac am hynny nag esgeulys-
wch, y Ddyled-swydd hon, ond yn
6. Byddwch fyw yn Sancteidd, ie, gwnewch
Sancteiddrwydd yn gyfaill i chwi ymhob cyflwr,
ac vmhob cyfeillach, gwnewch eich gorai, yn
waftad, (trwy gymmorth DUW) i gadw holl
orchymynion DUW, canys nid oes Sancteiddrw-
ydd, lle nid oes cyd-ffyrfiad (calon, ac) ymdre-
chiadol a'r Gytraith, fel Rheol Bywyd: medd wy.
Apostol anghyfraith yw pechod, 1 Jo. 3. 4. ac mae
pechod, a Sancteiddrwydd, yn waftad yn groes
w gilidd: ac yn awr, pan y byddo Dyn yn trof-
feddu gorchymmyn DUW, se ddaw cydwydod
(Tyst yr Arglwydd) i'n hargyhoeddi; ac a ddaw,
a'r gair i ddangos y fâth seiddithion Sydd ynghy-
fraith DDUW yn erbyn y fath droffeddwr, ac
yna se gaiff anghrediniaeth lê, ac se ddaw tywy-
llwch i mewn i'r Enaid, nes b'o 'n methu gafaelu
trwy ffydd, ar haeddiant CRIST, ac (ond odid)
se ddaw Euogrwydd newydd, am hên bechodau
nes b'o 'r Enaid yn ofni; ac yn barod i farnu na
byddim grâs er-joet yntho: gan hynny edrych-
wch am gadw (nid yn unig rhai, ond) holl
Orchymynion DUW, mae CRIST yn d'weyd,
Chwi yw, sy ngyseillion os gwnewch pa bethau byn-
mag wyf i'n orchymyn i chwi, ac os dwedwn, fod ini
gymdeithias a Duw, ac heb gadw ei orchymynion ef
calwyddog ydym &c. 1 Jo. 1.6: ond, or tu arall, (s
profwn i, fod gwaith yr ysbryd sef Sancteiddrw-
ydd yn myned yn y blaen vnom, (ymhob ihan o
hono) a'n bod yn ein profi 'n hunain, o'r galon
yn cydffyrho, a gair DUW, ni a allwn fod yn
hyderus ein bod yn blant i DDUW: mae'r gair

William Jones is here
William Jones

dwe'yd mai *Heb Sancteiddrwydd na chaiff ne-
weled yr ARGLWYDD*, felly nid oes neb a'gw-
Siccrwydd, ac fydd yn Cymmeryd rhydd-did-
tyw 'n aflan, ond mae'r Apostol Joan yn dwe'yd
mae wrth hynny gwyddom, yr adwainom *DDUW*
— os cadwn ei Orchymynion ef. i Jo. 2. 3
Gan hynny ymdrechwch, (trwy Râs) i fyw
'n Sancteidd, na wnewch ddim, ag mai *DUW*
'n ei wahardd, ac na, adewch heibio, heb wneu-
thur ddim, ag mai *DUW* wedi ei orchymmyn,
cafewch y Drwg, a glynwch wrth y Da. Ond
daliwch sylw, (mewn ffordd o, ocheliad) nid
wyf yn meddwl bod ein Sancteiddrwydd Cy-
frannol, na Gweithredol ni, yn Sail ein Heich-
awdwriaeth, &c. Na'n *Siccrwydd* o hono; Eithr
cariad *DUW*, a'i Drugaredd, a'i allu &c. Yw
'r achos cyntaf, neu Silfaenol: a heiddiant Crist
yn y cyflawnder o gymwyfiad fydd ynddo yw'r
achos heiddiannol, a'r unig jawn: ac hefyd Sil-
faen cyffir, vn yr ystyr hyn. Ond fy meddwl
yw bod Sancteiddrwydd yn gymhwysiad i'r Ne-
foedd, (gan nad aiff dim aflan i mewn yno)
neu fod gwaith yr *YSBRYD* yn Angenrheidiol
yn yr Enaid, fel gwaith *CRIST* yn Angen-
rheidiol dros yr Enaid, *Rhu. 15. 16. a'r 8. 14.*
Ac hefyd, mae'r profiad, a'r ymarferiad diragrith
o hono, yn cadarnhau 'n ffydd ni, 'n bod yn
blant i *DDUW*, gan fod yn wiw gantho 'n
tueddu cymmaint at Sancteiddrwydd, yr rhai
oeddem or blaen yn ymhyfrydu cymmaint mewn
pechod ac aflendid. Am hynny, etto, un waith,
ymhyfrydwch mewn Sancteiddrwydd. ac
yn

7. Gweddïwch, lawer ai DDUW, am Sic-
wydd; d'wedwch, ARGLWYDD 'chwanega
'n ffydd ni, Luc. 17. 5. Gweddïwch am Ys-
BRYD DUW, i gid-dystiolaethu a'ch Ysbryd-
oedd chwi, 'ch bod yn blant i DDUW, sef
YSBRYD Mabwysiad, trwy 'r hwn y galloch
lefain Abba, Dad. &c Rhu. 8. 15. 16. 17. Co-
fiwch mai 'r hwn sy'n ceisio sy'n cael; mae 'n
rhaid i ni farnu fod y Dystiolaeth hon, i'r Duw-
jol, yn fraint fawr ac y dal ei cheisio; ac ni's
dylem edrych arni 'n beth bach, nid oes dim
llai, nag YSBRYD DUW yn gweithio ac yn
Seliu'r Dystiolaeth hon, i'r rhai sy'n ei chael hi;
ac mae genym Annogaethau mawr, i geisio
YSBRYD, a'i Effeithiau, Luc. 11. 13. yn

8. Byddwch ddiwid, i arferid pob Dyled-
swydd, ie, meddaf, byddwch ddiwid, gwresog,
ac mewn Sêl, yn cyflawni pob Dyled-swydd;
Cofiwch eiriau 'r Apostol, *Byddwch ddywid,
i wneuthur, eich Galwedigaeth a'ch Etholedigaeth
yn Sicr*; ar Dynion diwid, ymhob Oes, yw
Dŷnion mwyf cysurus, Dih. 10. 4. a'r 12. 24.
a'r 13. 4. Y mae'nt hwy 'n cael eu gwneud
yn frâs o Effeithiau 'r YSBRYD, ac mae'nt
yn cael y llywodraeth, ar eu Gelynion; A'r
Dynion clauar diosal esgeulus mewn Dyled-
swyddau crefyddol (yn fwyaf cyffredinnol)
yw 'r rhai gwagaf o gyflur yn eu Heneldia;
oblegid pan mae Dŷn yn Esgeulyto Dyledswydd,
(hyd yn ôd yn y cyflawniad allanol o honi)
bydd hynny'n un bwlech i Satan ddysod i mewn,
(ond odid) i ddenu 'r Dŷn i gymmered
esgis i esgeilyso rhyw Dyledswydd arall, neu
i gy-

Cadarnfawr.

I gyflawnu rhyw bechod arall, ac yna fe gaiff
 Angrediniaeth, lē i ddyfod i mewn; ac yna osn
 a'r ôl ôfn: pan mae Dŷn yn myn'd yn glauar,
 ac yn esgeulyso Diwidrwydd, mae 'n dyfod dan
 fygwthiad trwm, o gael ei fwrw ymaith gan
 DDUW, Dae. 3. 16. Dan ystyriaeth o ba un,
 ni all Dŷn Euog fod yn wir hydrys: a phan
 mae Dŷn yn Ddiog mewn Diwidrwydd, ac yn
 esgeilus, yngwaith yr ARGLWYDD, mae
 llygredd yn cael llē i weithio mwy; ac oni
 chwmp y Dŷn i riw bechod gweithredol fe
 aiff (o bosibl) yn fwy dan asel y Bŷd; ac fe
 dyn hynny'r meddwl i ddiethro, oddi-wth
 DDUW: a phan gaffo Satan asel ar y Dŷn,
 ar ei Dir ei hun, mewn un pechod; pwy all
 ddweyd pa bryd y dihangiff, oddiwrtho? pa
 bryd y daw 'nol drachefn? o fel y maglwyd y
 Breuŷn Dafydd! pa sawl pechod y dygwyd ef
 iddo; pan casas Satan ef, un waith allan o'r
 ffordd! ac a'n hyny byddwn ddiwid a gofalus, i
 sefyll yn erbyn pechod; se, 'r pechod o Elgei-
 lustra: ac o'r tu arall, mae un Ddyledrwydd
 (gyda bendith DUW) yn cymhwyso Dŷn i
 Ddyledrwydd arall ac yn wir pan y b'o Dŷn,
 yn Esgeulasso bod yn ddiwid yn cyflawni ei
 Ddyledrwydd, ac yn esgeulasso bod yn ddiwid i
 willed ynthi; se ddaw llygreddigaeth i mewn;
 ac fe lygriff y meddwl, yn gyntaf; ac (o bos-
 ibl,) a dyr allan yn weithredol, bob yn ychydig:
 Eneidiau, mae Satan 'mor ddiwid yn ei waith
 ef, mor gyfrwys yn ei ddichellion, fel ag y deniff
 Ddŷn, yn ei feddyliau oddiwrth DDUW, pan
 y b'o 'n ymddiddan a DUW mewn gweddi,
 fe,

I gyflawnu rhyw bechod arall

Cadwaladr

Ie. oni hŷdd y Dŷn yn wiliadwru, se a gynhyr-
 fiff ei feddwl ef ar ol y Bŷd, neu ryw wagedd
 neu gilidd, nes, b'o, na wyddo 'n jaw'n beth
 fŷdd yn ddwey'd with DUW, a phan b'o 'n
 gwrando, na wyr beth fŷdd yn wrando, &c.
 Ac yna, daw Euogrwydd i mewn, ac yna osnau
 ac Angrediniaeth. Ac am hynny, Oh blentyn
 DUW, gad i mi a thithen fod yn ddiwid, (ym-
 hob ystyriaeth,) ymhob Dyled-fwydd; yn ddi-
 wid i wrando, yn ddiwid i ddarlain, yn ddiwid,
 yn ddiwid i weddio, yn ddiwid i tystyrio, yn ddi-
 wid, ac yn fanol i ufyddhau, yn ddiwid i holi 'n
 hunain; d'yna 'r ffordd, ini fod yn gyfrannog
 o fwy, twy, o gyffur; Ar Dŷn a wnelo arferiad
 cyd-wybodol, o'r amriw gyfrwyddiadau hyn (y
 soniwyd am danynt uchod) se lŷdd ar y ffordd
 Debycca (hyd ac yr wyfi 'n deall) i ddyfod,
 i allu dwey'd yn galonnog, *Myfi sydd eiddo fy*
anwlyd, am hancwlyd sydd eiddo sinneu, fy llyny-
neu, a syrthiodd mewn lleoedd hyfryd, y mae mi
Eitfaddiaeth deg, ond s'allai, y gosynnai ihyw
un. A ydyw 'n hymaferiadau Diwid ni, yn
Cynhyrfu DUW, i roddi peth i Ddŷn? ac yn
enwedig, i ddadgyddio 'r wybodaeth hon i ni?
Yr wyf yn attech, nad oes gwyniau, a chyffroia-
dau (yn eu natur eu hun) yn briodol i natur
DUW, ond etto, cofawch ac ystyriwch, mai yn
ffordd eu Dyled-fwydd, mae 'r ARGLWYDD
wedi, addo cyfarfod a'i bobl; ac hefyd, fel mai,
mewn Gobaith, mae 'r Arddwr yn Aredig,
(mewn gobaith) i fod yn gyfrannog o'i Obaith;
nid Aredig, a Hau, ffith a ddwg Lafyr i'r Hwf-
mon, heb fondith yr ARGLWYDD, ond etto,
nid

nid oes lē, gan yr Hwsmon i ddisgwyl Crop, heb Aredig, a Hzu &c. Nid yw DUW, yn cael ei gynhyrlu, gan yr hwn sy'n Hau 'n helaeth, i roddi iddo helaethrwydd y Fedi; etto, mae'n gwneuthur hynny, 'n swyaf cyffredinol: ac felly yn y Rhodfeydd mae'r Brenin yn rhwym, ac yna'r adnabyddwn, os dilytwn adnabod yr Arglwydd. Hof. 6. 3. a'r hwn sy'n ymhelzethu mewn diwidrwydd, sy'n Medi 'n helaeth gysurion Yfrydol yn ei Enaid; ac hesyd, yr hwn sy'n mynych gyfeilliachu a DUW mewn Dyledswyddau, sy 'n Dyfod i Adnabod DUW. Ac os oes reb yn barnu fod gantho Sicerwydd, ac heb wneuthur cyd-wybed o fyw yn ffordd ei ddyledswydd, ni allaf ddwedyd fod y cyfrw yn Sicer o ddim, ond (os bydd marw yn y cyflwr y mae) y bydd yn Sicer o fynd i uffern: telly sy nghyseillion anwyl ystyriwch y pethau hyn yn ddifrifol, a disgwyliwch am y sendith; Epono sy'n cyfoethogi'r Enaid. ond yn.

V. Mi gaf gyrnig casglu rhyw ddefnyddiau eiddar yr hyn a ddwedpwyd.

1. Gan fod Sicerwydd, yn beth cyrraeddadwy; Dysgw'n fod pwy bynnag a ddywed i'r gwrthwyneb yn cyfeillorni; ac yn d'wedyd yn erbyn gwirionedd DUW, ac hesyd, yn erbyn braint, a chyflur plant DUW. mae rhai yn d'wedyd yn erbyn Sicerwydd, oblegid eu bod hwy 'n llecio byw'n farwaidd, ac yn ddiosol, mae rhai eraill yn dweyd yn eu erbyn gan eu bod hwy wedi bod yn hir, mewn proffes o grelydd, ac etto hebddo; ac ni ynnart hwy fod eraill yn fwy (neu wedi cyraedd ymhellach) na, hwy: mae arnaf osn am y feth

rai, fod eu crefydd hwy fwyaf, ger bron Dynion,
a'u clod hwyf, o Ddynion, ac nid o DDUW: gan
nad yw arfer plant DUW, ddwe'yd yn erbyn
gair DUW.

2. gan fod yn Ddyledswydd ar Grifnogion, i
ymosyn am Sicerwydd, Dysgw'n fod yr hwn sy'
(yn unig) yn cyfaddet fod Sicerwydd iw gael, ac
yn esgeulustio, ymarfer a phob moddion, i wneut-
hur ei Alwedigaeth, a'i Etholedigaeth yn Sicer;
yn seius, ac yn bechadurus yn ôl yr Athrawiaeth
hon: gan hyny cydnabydded ei fai, a gweled ei
fod yn esgeulustio un Gorchymyn mawr o
eiddo DUW: Ystyriwch, Eneidiau Anwyl, nid
yw ddigon i Ddŷn gyfaddet, mai ffordd DUW;
yw ffordd y gwirionedd, heb ymegnio, i rodio
ynthi; se gyfaddefiff, y Cythreuliaid hynny, ond
nid ydynt ddim gwell, oblegid hynny; mae llaw-
er hwyf, a ddwedant am riw beth, mewn cre-
fydd, mae gwirionedd yw, a bod y 'Sgrythyrau
drosto, ond ni chadwant at y gwirionedd, a
gyfaddefant; o'r fath Dyst cyflwm, fydd y gwir-
ionedd hynny yn erbyn y cyflwm, Ddŷd y
Larn!

3. Gan fod Sicerwydd yn frain y Saint &c.
Dysgw'n fod pwy bwnnag sy'n Pregethu'r Efe-
ngil, ac yn esgeulustio Pregethu'r frain hon, ac
anog Dynion, set Duwiolion i ymosyn am dani,
yn esgeulustio un rhan o gyngor DUW; ac mae
ganthynt achos i ammeu eu ffyddlondeb yn y
weinidogaeth; nid esgeulustodd Peter hynny &c.

4. Desnydd o gyngor i bawb ac sy'n meddwl
myn'd i'r Nêf yn y diwedd, nag esgeulustio un
Ddyledswydd; (a chofiwch o hyd mae CRIST,

yw

onghlesur shine

(42)

yw 'n Drws, ein cyflawnder, a'n hiawn ni ger
bron DUW;) O bobl, na chymmerwn 'Siamp
oddi wrth rai esgeilus, i fod yn esgeilus 'n hunain,
beth mae 'r Apostol yn ddweyd? *Ond yn hytrach*
(cymmaint a phe dwedafai, peidiwch chwi, ac
esgeiluff) 'ch Diwidrwydd, oblegid fod eraill yn
esgeiluffo, ond yn hytrach) *byddwch fwy diwid*;
oblegid, pan y gwelom un rhan o waith Duw, 'n
cael ei adel yn ol; ni a ddylem yndrechu mwy
pryd hynny trosto, rhag bod ei achos, yn cael
myn'd i'r llawr. Yn wir mae achos i ofni, am
y rhai sy'n esgeiluffo, oblegid fod eraill yn esgeu-
luffo, &c. Mae oblegid fod eraill yn proffesu
crefydd, yr aethant hwythau i broffesu, a phe bai
bawb eraill yn gael crefydd, y gadawent hwy-
thau grefydd hefyd. O Enaid, os d'ymma dy
gyflwr di, mae gennyf achos i ofni na by grâs er-
joed ynot ti: nid fel hyn y mae Dynion mewn
pethau natyriol; ond pan y byddo un yn esgei-
luffo, (ac yn cael colled oblegid hynny;) 'fe fydd
i arall fod yn fwy diwid, a gofalus, rhag iddo
yntefael colled hefyd; ac etto, fe gymmer Dyn-
nion 'Siamp oddiwrth eu gilidd i fod yn esgeilus
mewn crefydd: a bod mewn perigl o'r colled &c.
• Ac am hynny o enaid anwyl, na ddywed (mewn
ffordd o efgis) nid oedd dim o hwn, a hwn yn
vr Addoliad, nid oedd dim o hono 'n gweddio
&c. ie, ystyria a fyddi di fodlon i beidio a myn'd
i'r Nefoedd, os nad aiff hwnnw i'r Nef: Gan
hynny, fel ac yr wyt ti 'n fodlon i syn'd i'r Nef,
(ie, 'n chwenych myn'd,) a phwv beidie-
telly hefyd bydd ditheu ddiwid yn ffordd dy
Ddyledrwydd; esgeuluffed y neb a esgeiluffo, nag
esgeulu-

Thurms

myc sy'n hys-
gysu'r
cweidd
Daw Dard

North Wales

(43)

ofgeuluffa di ddim; ac na wna bechod; oblegid fod arall yn gwneuthur pechod, gan dy fod yn chwenych cael dy wared rhag Uffern a phwy ele yno; hyn hefyd, a ddyleu Argyhoiddi pob Dŷn esgeilus; oblegid, gwelwch eich bod, nid yn unig, yn gwneuthur drwg eich hunain; ond hefyd (trwy 'ch 'Siamp. Ddrwg) yn annog eraill hefyd i wneuthur drwg: O broffesswyr clauar, gwelwch gymmaint o ddrwg y'ch yn wneuthur; Ae mae genych achos i ofni, y bydd nid yn unig, eich esgeulustra 'ch hunain, yn cwnni yn eich erbyn Ddydd y farn, ond hefyd esgeulustra eraill; gan eich bod yn 'Siamp. Iddint: mawr tydd eich cyfri.

5. Defnydd o holiad, holwn ein hunain a oes gennym Siccrwydd, a'i nad oes? ac es, nad oes, a yw 'n hesgeulustra ni, yn achos o'n bod ni hebddo? cofiwch gyngor yr Apostol, yn Gal. 6.

4. *Profed pob un ei waith ei hun, ac yna y caiff orfo'edd yntho ei hun, ac nid mewn arall. Ec.*

Gochelwch eich bod yn tybied fod genych Siccrwydd, a chwithau hebddo; ie, heb un grynyn, o wir Râs erioed, ystyriwch, a chofiwch mai nid rhyw dŷb gwâg rhyfygus yn y meddwl yw Siccrwydd. Mae 'n bosibl, fod rhai Dynion fel Agag, yn barnu fod chwerwder marwolaeth, wedi myned ymaith, er fod cyfiawnder DUW, fel Samuel, ar ddyfod iw dryllio hwy, a'u gwneuthur yn Sathra Cythraulaid, yn Drag'wyddol. 2 Sam. 15. 32. 33. Am hynny, Eneidiau, na Thwyllwch eich hunain, ni Thwyllwch chwi ddim o DDUW; mae 'n bosibl i chwi dwllo Dynion Duniol, ond i chwi 'ch hunain y bydd

James Swallow

South Wales

William

Par

(44)

Amma

36

28

14

4

102

y Twyll mwyaf yn y Diwedd. Mae'n bosibl, fod rhai yn dwe'yd fod ganthynt Sicerwydd, heb erioed, jaw'n ystoriaid, beth yw Sicerwydd; nid oes dim Sicerwydd, gennyh'wl'r Dynion segyr, clacar, diffwrth: ac os ydych yn tybied ei fod, yr ydych, yn eich Twylllo 'ch hunain; oblegid mae grasusag'r Ysryd, lle mae'nt yn be-laeth yn peri nad yw'r rhai fy' feddiannol o hon-nynt, na segyr, na diffwrth, &c. 2 Pet. 1. 8. Nid yw Sicerwydd yn peri i Dynion fyw'n segyr, te' y gall rhai dybied; gan feddwl y gallant fyw fel y mynnont gan eu bod yn Sicer o syn'd i'r Nefoedd, pan y byddont felw; Nagê, ond o'r tu arall, mae'n peri iddint fod yn ddiwid, gan feddwl fod Gorphwysa'etto'n ôl yn y Bÿd, Heb. 4. 9. A phan y b'o Dya yn gwybod fod DUW, wedi ei garu ef, a gwneuthur cymmaint trosto, bydd hynny'n Annogaeth iddo yntef i garu DUW, a chadw ei Orchymymion ef, yn ddiwid, o gariad arno: gan hynny, na far-ned neb fod gantho Sicerwydd, ac yntef hebddo; gall, rhai hefyd feddwl e'u bod mewn cyflwr da, (gan na wellant yn jaw'n eu cyflwr truenus erioed) pan y mae'nt mewn busfl chwer'der, a rhwymedigaeth anwired; ond daw tro dy-chrynlyd ar y rhai'n — &c. Ond cofiwch chwi'r Dynion grasol, holi 'ch hunain, fel yr adnabyddoch eich perthynas, a DUW, ac y ca-ffo yntef, yr Amhydedd, dyledus iddo, am ei Ras.

6. Desnydd o gaffur i'r Duwiol Sicer, yr ydych chwi'n blant i DUW, wedi derbyn er-nest yr Etsfeddiaeth Nefol, ac chwi a'i meddian-nwch

nwch hi, cyn y b'o hîr; ymhen ychydig, se lyncyr, yr hyn sydd farwol, gan fywyd; ac nî ddaw llygredd byth i'ch blino: *Ychydig bachigîn etto, ar hwn sydd yn ddfod a ddaw, ac nid oedd: nawr, yr ydych'wi yn byw t'wy ffydd, ond ar fyrr, chwi gewch ddiwedd eich ffydd, sef, jechawdwriseth eich Eneidiau &c. ac yn—*

7. Cymmerwch chwi'r gwyr cryfion, yr ychydig gynghorion hyn.

1. Moliannwch DDUW, am helaethrwydd, ei Râs, a'r profiad, a'r amlygiad o hono, i'ch Eneidiau chwi.

2. Rhodiwch yn isel yn eich brÿd, gan ystfriad, nad oes gennych ddim, ond a dderbyniasf och; ac am hynny mae genych achos i ddywedyd gyda'r Eglwys, *nid ini nid ini ARGLWYDD y dodî y gogoniant ond itb Emw dy hun. &c. Pl. 115. I.*

3. Boddwch ddiwid i wneuthur cymmaint ac alloch dros DDUW yn y byd; se wnaeth CRIST gymaint ac oedd raid, i bwreassu dedwyddwch i chwi, gwnewch chwithau gymaint ac alloch drosto ef, ac yn enwedigol dygwch Dystiolaeth dros ei Sancteiddrwydd ef, a dwedwch, *pa fodd y byddwn i byw drachefn, mewn pechod a ningen wddi mirw iddo ef, Rhu. 6. 2. ac ar fyrr, i fyw yn y Nefoedd.*

4. E. cymmaint a gawsoch o Râs gweddiwch am fwy, ac am aeddfedrwydd o hono, a gwachelwch farnu eich bod yn gryfach nag yr i'ch'wi, ac oblegid hynny. esgeulustho pwysu ar Dduw, a disgwyl wrtho yn ffordd eich dyledswydd; cofiwch Samson yr hwn a ddwedodd, *At allan y waith hon*

Lacertina

(46)

*hon fel cymt, &c. ond ni wyddai efe, fod yr ARG-
GLWYDD, wedi cilio oddiwrtho, am na fasted
yn y ffordd &c. Barn. 16. 20. Ymnerthwch yn
wastad yn y grâs fydd yn NGHRIST JESU 2.
Tim. 2. 1.*

5. Na ddiystyrwch v rhai gweinïon, a'r rhai
bach y'NGHRIST, cofiwch fod Crist yn dwyn ei
Wyn yn ei fynwes; A chan eich bod chwi'n wyr
cryfion, ymaflwch yn eu Dwylaw, i'w tywys yn
y blaen; yn hytrach na eu bwrw lawr, gweddi-
wch drostynt, i'e, cyfrwyddwch, a chynorthwy-
wch, hwy yn y ffordd, gan eu bod hwy yn with-
ddrychiau o gariad DUW, yn werth Gwaed
CRIST i fod oll yn Llûs y Brenin fel chwithau
yn y Diwedd. — Cofiwch eich bod chwithau'n
wan.

8. Cyngor i'r rhai sy' heb Sicerwydd ffydd.

1. Na farnwch, nad oes dim Sicerwydd i'w gael,
(neu nad yw ddim gan neb, (am nad yw genych
chwi, can's nid 'yw weddus ini farnu cyflyrau er-
aill, wrth ein cyflyrau'n hunain ymhob peth, ac
hefyd, nid yw gymmwys ini farnu unrhan o'r
gwirionedd, nag un pŵng o Athrawiaeth, wrth
ein profiadau, a'n Cyflwrau ein hunain, ond
wrth Air DUW yr hwn yw'r unig reol i brofi'r
Cwbl).

2. Na fydded i chwi gyflawn farnu, nad oes dim
grâs ynnoch, oblegid nad oes Sicerwydd gennych;
neu na farnwch, nad oes dim ffydd gennych, am
nad oes llawn Sicerwydd ffydd gennych; oblegid
nid ydwyf yn barnu fod pob Credadyn, yn gwy-
bod ei fod yn credu, pan gynted ac v byddo'n se-
ddiannol o wir ffydd, ac felly grass, flau eraill &c

Oblegid mae cymmaint o debygolrwydd rhwng
rhith grâs a gwir râs) er fod gwahaniaeth mawr
rhyngthynt, yn eu natur) ac na all y Dyn graddol
yn ei fabandod ysbrydol, ddirnad yn jaw'n i lawa
Siccrwydd, pa un o'r ddau fydd yntho ef, nid am
nad yw 'n deall fod rhyw gyfnewidiad yntho,
ond methu, deall mae, pa un a gwir gyfnewidiad
a rhith, fydd, yntho? ond fel b'o 'n cynhyddu
mewn grâs, ac vn dyfod yn gyfarwydd a DUW,
a'i Air, ac effeithiau ei ysbryd, mewn artellad
moddion, mae 'n dyfod i ddeall pethau 'n well; ac
i brofi 'r gwahaniaeth sy' rhwng y pethau sy' a
gwahaniaeth rhyngthynt. O Wŷn Crist, ie, rhai
gawn yn y ffydd, ac ifaingc yn eich pererindod,
tua Sion; yn wir nid wyf am eich gwangalonni,
mae DUW yn gorchymmyn dwe'yd wrth fodd
eich calon, mi wn fod Duw wedi 'ch Ethol chwi
er tragwyddoldeb, a CHRIST wedi eich prynu
chwi, a'i werthfawr waed, a bod gantho olwg ar
noch, i dalu iawn drofioch, pan yr ôdd ar y groes,
ie, ei fod wedi myned i'r nef i baratoi lle i chwi:
lle mae, nawr yn eiriol drofioch, mae 'r ysbryd
glan hefyd wedi ei anfon i'ch Sancteiddio chwi: a
DUW mewn bwriad ich gogoneddu chwi; am
hynny; na atto DUW, imi gynnig, ich tram-
cwyddo, chwi, nag i farnu nad oes dim grâs yn-
och: Ond y mae 'r athrawiaeth hon (medd rhyw
un) yn fy ngwangelonni 'n sawr, ac yn peri i
mi teddwl, ac ofni nad oes dim grâs ynnof —
I ddwedyd yn onest, yr wyf yn barnu fod gan v
rhan fwyaf o ddynion achos, i ofni (ie, o broffess-
wyr (ac hefyd i gredu, na bu gwir râs erioed yn-
thynt; yn enwedig y Dynion clauar esgeulus; ond
etto, nid yw 'r athrawiaeth hon yn dweyd, nad

John Davies

(48)

L

oca grās gwan, yn y rhai Sy' ac ef, ond yn dabe-
gos. fod grās cryf iw gael, ac yn gessod allan, yr
angenrheidrwydd o hono, ar tŷdd o'i gael ac an-
nog i ymofyn, am dano, ac arteryd moddion tu
ag at ei gael, &c.

3. Na farnwch mae'r cyflwr goreu, yw bod
yn amheus, arferwch y moddion, mae DUW
wedi eu hordeinio, tu ag at gael siccrwydd, ac
ystyriwch eiriau 'r Apostol, Byddwch ddiwid i
wneuthur eich Galwedigaeth a'ch Etholedigaeth
yn Siccr: a chosiwch mai geiriau DUW ydynt.
Ond medd rhyw un mae llawer o ddynion amheus
yn well na llawer o ddynion hyderus; y mae hyn-
ny 'n wir mewn rhyw ystyriaeth, mae pedwar
math o hyder Drwg, gan eu bod heb sail

1. hyder y Dynion sy'n cymmeryd rhydd-did i
bechu, gan ryfygu ar Drugaredd DUW, a dwe-
dyd eu bod yn gobeithio cael maddewant; y cyf-
riw rai sydd mewn cyflwr erchŷll ac ofnadwy
jawn.

2. Hyder y Dynion anwybodus; y rhai sy'n ba-
rod i ro'i eisus, eu bod hwy yn anwybodus, ac
meddant, gobeithio y passiff DUW, heibio ini
&c. a hwynthau, ar yr un pryd, yn esgeuluso lla-
fyrio am wybodaeth, ac helyd, yn esgeuluso def-
nyddis 'r wybodaeth sy' ganthynt; ac yn arfer
gwneuthur llawer o bechodau gyda hyfrydwch
yn fynych, ie, pethau, ac maent yn wybod fod
DUW 'n eu gwahardd, etto, os gofynyr iddynt,
beth maent yn seddwl am fywyd tragwyddol?
dwedant mae DUW 'n Drugarog, gobeithio y
cawn i Drugaredd, nid ydym ni ond anwybodus
gwir yw fod DUW 'n Drugarog, ond, mae gan-
tho

////////

David Thomas yf harn

William Parry
(49)

yno Dreſn, ar ei waith yn gwneuthur Trugaredd; ſef yn ol ei Air; ond am y Dynion a barhaſ fel hyn hyd angau, ni ddarllenais i, erioed ſod Duw yn gwneuthur trugaredd a hwynt, ond o'r tu arall mae yn d'weyd, *Fy mhobl, a ddiſetbyr a diſieu gwybodasth.*

3. Hyder y Dynion ſ, 'n glaeſ, ac yn eſgeulus mewn Dyledſwyddau, ac heb wneuthur cydwybod, o Orch'mynion DUW. ond yn

4. Hyder y rhai ſy'n hyderu ar eu cyflawniadau; a'u cyflawnderau eu hunain. Mae pob un or pedwar math hyn, heb Sail, a th'ymma 'r gwaetha (eſ gallir gwneuthur cydmarizeth) o'r pedwar, Rhu. 9. 31. 32 ſef pan y mae Dyn yn hyderu ar ei gyflawnder ei hun trwy 'r ddoddf, ac nid ar gyflawnder CRIST. Rhu. 10. 3. 4. Gal. 2. 21 a'r 3. 21. 22. Tit. 3. 5. Phil. 3. 9. Joan 3. 26. — Ond ei hyn i gyd, nid yw Anghre-diniaeth yn dda, meddat hefyd, nid yw amheu-ſeth yn dda, nag yn gannmoladwy, yn y Criſtion: eoſiſwch eiriau CRIST, yn Luc 8. 25 ſef *Pa le mae eich ffydd chwif?* Yr annuwiol a ddylai ammeu am heddwch DUW, a Bywyd tragwyddol, pan mae 'n caru pechod ac yn eu ddilſ; ie 'r pedwar math y ſoniwyd am danynt uchod ſydd ag achos mawr, ie, gwir achos i ammeu pob Heddw-ddwch, tra maent yn y ſath gſſwr: a phawb hefyd pwr beſna, ag ſydd yn ymwithod ar ARGLWYDD. Felly yſtyriwch y pethau hyn, a DUW, a roddo i chwi Ddeall ynthynt a ben-dith arnynt; (gweddiwch drefſot' inneu) Amen.

T B R F Y N.

David Thomas

Anglesey

(50)

Mae amryw Feiau bychain, neu gam-ofodiad Lly-
th' rennau; wedi digwydd yn yr Argraffiad hwn;
mae'n bosibl rwy beth fwy nag a ffeallau, pe cam-
ataisai anhwyl, imi ei olygu, m fynybach: Ond yr
wyf yn meddwl nad oes ynddo ddim Beiau, ag a
bair i'r Darllenydd gam-gymmeryd yr ystyr, oddi-
eithr y rhai canlynaf: (Y rhai y gynnaf arno eu
diwigio, mor gynted ag y canfyddo hyn o gyfarwy-
ddid.)

YN NHYSTIOLAETH Y CREDADYN,

&c. Tu dalen. 23. lineil 8. yn lle sef darllain
fel. ll. 19. yn lle oes d. os. t. d. 24. ll. 1. yn lle
a'u d. o'u. ll. 28. yn lle a'm d. o'm. t. d.
35. ll. 28. yn lle pholyd, d. ngofyd, t. d. 40. ll.
24. yn lle imi, d. ini. t. d. 46. ll. 5. yn lle na'r,
d. na'i. t. d. 51. ll. 31. yn lle blapt, d. ac os
plant. t. d. 55. ll. 29. yn lle sodlon, d. soddion.

YN Y GAKREG WEN, &c. t. d. 4. ll. 27.

yn lle ymosyniad, d. ymddangosiad, t. d. 13. ll.
19. yn lle gwerfawr d. gwerthfawr. ll. 22. d.
er Tragwyddoldeb. ll. 26. d. hi heb Gromfa-
chau. A chofia ddileu'r cromfachau, a'r gei-
riau sy' rhvngddynt yn ll. 29. — t. d. 16. ll.
30. yn lle felkith, d. fendith. t. d. 44. ll. 32.
yn lle enu, d. neu, t. d. 44. ll. 16. yn lle Byd, d.
Byd arall, t. d. 46. ll. 14. yn lle i fod d. ac i fod.
t. d. 47. ll. 14. yn lle gawn d. gwan.

Adnodau i foliannu DUW, gan yr un Awdwr:

FY Enaid bich-rho 'th bwys ar DDUW,
Tra boft ti yn y Bŷd yn byw;
Ac di gai ddyfod gwedi hyn,
At Frenin Nêf, i Sion fryhn.

2 O na ofidia dan y Groes,
Ond cofia GRIST fy'n diodde' 'r loes;
Ti gai dy ddwyn tu fewn i'r llen:
Ti ddwedaist lawer gwaith Amen.

3 Er bod d'elynyion o bob tŷ,
A'n llygredd llawn yn llunio 'n llŷ:
Ti gai wel'd diwedd ar y gâd,
Sy'n dwyn Gelyniaeth it' a brâd.

4 O f'enaid, paid a blino 'th hun,
Mae DUW erioed i ti yr'un;
Ac fel i'th garodd cyn bod Bŷd,
Felly fe'th gariff di o hŷd.

5 Ač er dy fod yn llefz, yn wann,
Yn ofni goryd, ymhob mann;
Ni âd dy DDUW 'syn'd ar gôll;
Fê 'th weryd di o'th heintiau ôll.

6 DUW lladd fy llygredd, cwyn fi'r lann,
I Bisga frynn fydd hyfryd fann;
A rho im' olwg ar y wlâd,
Llê byddaf byth, ger bron fy Nhâd.

7 Mae arnaf chwant, pa brŷd y câf,
'I wel'd y Dŷd, a'r hyfryd hâf!
Pa brŷd y câf fod o'r tu mewn,
Yn burdeb ôll i gid yn llawn!

8 O DDUW hiraethu 't wyf, bob Dŷd;
I fryfio 'mlaen trwy fwy o ffŷd:
A chwennych bod 'r wyf uwch pob braw,
A'r gelyn drwg i gwympo draw.

*Penrhyn
Ffynnon*

Jones M. Jones
Thomas

9. Wel' os caif fi, fyn'd mewn i'r Nef,
Beth dal gelynnion, Calon gŷer;
Os fi gaiff, fyn'd i gol ty Nhad:
Beth dal i'r gelyn g'odi brad.

10. Clôd fyth am ffrwythau Crist a'i ddawn,
Trwy hwn caif ladd fy llygredd llawn,
A phan gorchfyger hwn ryw brŷd
Caiff DUW y clod am hyn i gid.

HYMN YR 2.

YR ARGLWYDD, ein hofeiriad mawr
A ddaeth ar frŷs, o'r nef i'r llawr;
Ac offiwm cyflawn cym'rodd ef.
Trwy hwn bodlonodd DDUW o'r nef.

2. Mae 'nawr yn eiste' ar lawr o'de' DUW.
Nid byth i farw mwy, ond byw;
Mae 'n disgwyl frŷ, tu fewn i'r llenn,
Am amser gwych a gair i ben.

3. Mae e' 'no 'n gweled nawr o hŷd,
Pwy yw rhai ffyddlon sy'n y hŷd;
Ac mae e'n disgwyl, am y Dŷd;
I'r rhain fod gyd ag ef yn rhŷd.

4. Mae 'n gweled hŷd ar bob dŷd,
Pwy yw 'r gelynnion, iddo fŷd;
Mae'n disgwyl am yr Amser twym,
I roddi 'rhain i gid yn rhwym.

5. O DDUW se ddaw yr amser gwych,
I weled dy wyneb heb un drŷch;
Pan delo hyn o brŷd i ben,
Caiff DUW y clod i gid Amen.

David Thomas

33

HYMN Y 3.

O Tyred **ARGLWYDD** Mawr, i'th ardd,
Gād ini wel'd dy wyneb hardd:

Kho drô i'th winllan, hetyd gwêl,
Mor wann yw 'n grâs, môr fâch yw 'n tel;

2. A rho awelon, mwynion grâs,
I gyffro 'th Lysiau i 'roglu ma's:
Fel ho'm a golwg ffydd yn grêt;
Ar **GRIST**, a'i ail ddyfodiad ef:

3. Ein **HARGLWYDD**, aeth tu sewn i'r llên
Pryd hyn i'r Eglwys 'r oedd e'n Bôn,
Pan ddêl ei ail-ddyfodiad ef,
Fe tynniff hon i gid i'r nêf,

4. O Tyred **ARGLWYDD JESU** ar fryd
(Ti orch'ygant gynt trwy waed, a chwys)
Er ein bod ni tu faes i'r llenn,
Ni lefwn ôll i gid Amen,

5. Ac ni ddifgwylwn am ein baint,
Sef wyneb siriol gyda'r Saint:
Cioelithio, sefwn yn ein rhann;
Fe wyr ein **DUW** p,le bydd y mann.

HYMN Y 4.

FY Enaid trô; ac edrych gwel,
Mor sawr yw 'th tai, mor fâch yw 'th sel;
O edrych trô, a gwêl tu sewn,
Yr Affan beth fydd yno 'n llawn:

2. Mae arnat ti 'r fath bechod pwn,
Waith hyn cais north yn ebyn hwn;
Ac oni tê, di golli 'r dydd,
Pan byddo rhitta bod yn rhydd.

David Thomas his
Llan

(54)

3 Pe cawn i oruchafiaeth grêf,
Ar bechod brwnt a'i Efaith êf;
Mi a dybiwn, nad oes yn bôd,
Un gelyn a'm troi dan ei dro'd.

4. Ond pan b'o pechod arna'i 'n cael,
Yr oruchafiaeth; (cyflwr gwael !)
Y gelyn gwanna' fy erioed,
Am troiff i 'n union dan ei droed.

5. O ARGLWYDD tyn, y gelyn hwn
Wy'n deimlo 'n bod imi yn bwn,
Ac omi tē, fy eneid i
Ni fêdd y fraint, o'r nesoedd fry.

6. 'Rw'i 'n chwennych ffoi yn ffê', trwy ffydd,
Am gael trwy GRIST fy rhoddi 'n rhÿdd,
Gan farnu nad oes braint yn bod,
Ond trwy fâb DUW fy 'f un erio'd.

7. Can's d'wedodd ef yn eglur ma's,
Mai digon rym fydd yn ei Râs:
Ac y poffeiddir ei nerth ef:
Mewn calon wân, iw gwneud hi'n grêf.

8 O d'wedaidd DUW wrth 'f Enaid drûd,
Maddeuwyd dy bechodau i gîd:
Ac mai pur lân a fydd efô;
A d'wedaf f, boed felly b'o.

Gogoniant yn y goruchaf i DDUW, ac ar y
Ddaer, efedd, i Ddynion ewyllys dâ.

G O R P H E N W Y D .

